ئەۋلاد كۆزنەيىكى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قرآن نینگ
تفسیره سی
دورلاری

ئۇيغۇر كىتاب نۇر بىكتى
www.uyghurkitap.com

فهرست

بو تفسیر یته سوره برله تمام بولدی.		
		صحیفه
اوّلقی	سورهٔ یٰسٓ	٤-٤٢
ایکنجی	سورهٔ تبارک	٤٣-٧٩
اوچونجی	سورهٔ لا اُقسم	٨٠-٩٣
تورتونجی	سورهٔ هل اتی	٩٤-١١٤
بشنجی	سورهٔ والمرسلات	١١٥-١٢٦
آلتنجی	سورهٔ عمّ	١٢٦-١٤٨
یتنجی	سورهٔ والنّاز	١٤٩-١٧٠

ئەۋلەت ئوروبىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بسم الله الرحمن الرحيم

لك الحمد يا من بيده الملك وهو على كل شيء قدير والصلوة
والسلام على سيدنا محمد سراج المنير وعلى آله واصحابه وتابعه
اجمعين وعلى جميع الانبياء والمرسلين وعلى ملائكتك المقربين وعلى
عبادك الصالحين وعلى اهل طاعتك اجمعين وبعد معروف دوركيم
پادشاهلار رعيتلارغه برخاص محرملاريدين نامه دستك يباردلار
تا اينكه مضمونيغه باقيب خذمتكارليق شرطين بجا كلتوركايلار وبو مثلي
ليك خداوندعالم اسمان زمين نينك پادشاهيدور پيغمبر عليه الصلوة
والسلام دين نامه يباريب دورلار قرآن آتليق تاكيم اينينك معني
سيدين آكاه بولوب واينينك مضمونيغه باقيب قل لوق قيلماق طريقه سين
آندين تعليم آلغايلار راست يولدين غلط يولغه كيرمكايلار اينينك
حكميغه اعتقاد قيليب رحمت عنايتيغه اولانغايلار وبو وجه دين
كوب علمالار قرآن نينك معني سيدا تفتيش وتحقيق نى كمالغه

ئۇيغۇر كىتاب تورى بېكىتى www.uyghurkitap.com

يتكوروب دورلار بسيار معتبر لاركم بعضه نی عربی و
بعضه نی فارسی ترتيب بربب دورلار تا ايمه لارغه اندين
فائده بولغای وراه راست تابقايلار بيلماک کرککيم حضرت
رسول اکرم صلی الله عليه وسلم نی کافرلار شاعر ديدی قرآن نی
شعر ديب انکار قيلدی حضرت رسول صلی الله عليه وسلم
نينک مبارک خاطرلاری خطور بولدی حق تعالی حضرت رسول
عليه الصلوة والسلام نينک کونکل لاريکا تسلی برماک اوچون
سورهٔ يس نی يباردی وآنده سيد عالم صلی الله عليه وسلم
نينک صفت لارينی بيان قيلدی وقرآن نينک وصفينی کافر
لارغه سياست اوچون احوال قيامت نی تمثيل بيله تقرير
قيلدی وبالله العصمة والتوفيق بسم الله الرحمن الرحيم
يسٓ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ عَلٰى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ يعنی ای سيد عالم صلی الله عليه وسلم
قسم ياد قيلورمن قرآن کيم حق نی باطل دين ايريب حکم قيلغوچی دور
يولنی

الله سبيل راست

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولليازمىلار ئامبىرى

يولنىڭ اسلامنى بيان قيلغالى ايبارگان يلاوچ لاردين سين
وشاعر ايماس سين بو قرآن مينيك سوزوم دور شعر ايرماس
تَنْزِيلُ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ
فَهُمْ غَافِلُونَ يعنى قرآن اول پادشاه قادر ايبارگان نامه
دور غالب وقدرت ليك دوركيم دشمن لارغه ونافرمان لارغه
قهر قيليب انتقام قيلور وفرمان بردار مسلمانلارغه مهربان دوركيم
رحمت وعنايت قيليب وسرافراز قيلور اى محمد صلى الله عليه وسلم
قرآن يباردى خداى تعالى تاكيم اتا بابا سيدين بيرى بودم غه غافل
قالغان راست يولنى تاپماغان وكمراه ليقدا سرگردان بولغان ومينيك
عذابيم وقهريمدين هيچليم خبر برماگان طائفه لارنى سين مينيك قهريم
دين قورقوتوب راست يولغه كيركوزگايسين لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ
عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ يعنى حق راست دوركيم بو كافر
لارنيك اكثرى ايمان كلتورمكان لار واسلام غه عقيده قيلماغان
لار بو لار حقىدا اول سوز راست دوركيم مين دوزخنى كافرلار

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

وشیطان لار برله توشقار ومن انا جعلنا فی اعناقهم
اغلالا فهی الی الاذقان فهم مقمحون وجعلنا من
بین ایدیهم سدا ومن خلفهم سدا فاغشیناهم
فهم لا یبصرون یعنی هر آیینه من بولار نینگ بوینیغه غل
زنجیر سالورمن قیامت کونی موینداغ خوارلیق زارلیق برله
عذاب عقوبت قیلورمن یا اینا یمیزکیم بو کافرلار نینگ اینکاکی
کاتا کاشتوروب غل زنجیر سالغانلار دیک جهالت وضلالت
غل لاری هیچ طرفدین راست لیقغه وحق اینیغه یوزلانکالی قویماس
دور خدا ورسول نینگ سوزینی واحکام الشریعت نی راست بیلماس
دورلار کویا کیم آرقالیداهم بر سدی یعنی بندی ومانعی وآلیدا
هم بر سد بولارنی پرده برله یابیب دور هرگز حق یولنی کورمایدور
کلتوروب دورلار کیم ابوجهل قسم یاد قیلدیکیم اگر پیغمبرنی نماز دا
کورسه مبارک باشلارینی یارغای بر کون انحضرت نی نماز دا
کوروب بر تاش کوتاریب کلدی ویاد قیتی ایرسه تاشنی
سالغای

ئەۋلاد كۈرۈيىمىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

سالغای قولینی کوتاردی تاش قولیغه توتاشتی وقولی بوینیغه
یملاشتی وهیچ وجه برله قولینی بوینیدین الالمادی دم تاشنی
اجرا تالمادی تاکیم اوز قومی طلب هزار مشقت لار برله اجراتتی بو
واقعه نی طلب جماعه سیغه ایدی بنی مخزوم طائفه سیدین ینه بر کافر
ایدی منی بارییب تاش برله حضرت محمدنی اولتورایدییب یقین
کلدی ایرسه کوزی قراغو بولدی وَسَوَآءٌ عَلَیْهِمْ ءَأَنْذَرْ
تَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ یعنی بو طائفه غه یکسان
دور کیم پند ونصیحت قیلیب وعذابیم دین قورقونچ سالیب راست
یولغه خواه دلالت قیلغیل خواه قیلماغیل من علم قدیمیمدا بیلیب
دورمین کیم هرگیز ایمان کلتورمکای لار اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ
الذکر وخشی الرحمن بالغیب فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَّاَجْرٍ
کَرِیْمٍ یعنی سیننک پند نصیحتینک دقورقونچ سالماقینک هیچ
فائده بیرماس وتاثیر قیلماس مکر اول کیشی کیم قرآن ایشتماک
تا وآندین فائده الماقغه رغبت قیلسه وخداوند بخشنده عذابی

www.uyghurkitap.com

دین نهایاتسیز قورقنه ویمان ایشدین اوزینی ییغه و انینک
رحمتیگا وکرمیگا مغرور بولمانه وحق تعالی اگرچه رحمن ورحیم
دور یعنی بخشنده وآمرزگار دور منتقم وقهار دور یعنی یمان
ایش قیلغوچیغه انتقام وجزا تارتورغوچی دور قهر برله عذاب
قیلغوچیدور وحق تعالی دین قورقوب فرمان توتغانلارغه خوش
خبر ایتیغیل کیم انینک رحمتیغه سزاوار قیلیب گناهلارینی کوچوروب بخشیش اجر
و اولوغ باقی دولتلارغه مشرف قیلور اِنّا نَحنُ نُحیِی المَوتیٰ وَنَکتُبُ
ما قَدَّموا وَآثارَهُم یعنی من البته تیریکوزور من قیامت کونی
اولگانلارنی وانلاجزا وسزا بیرور من وقیلغان ایشلارینی خواه
یخشی وخواه یمان خواه ایلگاری خواه کیین بیجه پتوب قویار من و بخشی
اثرلارینی هم خطگا آلور من انداغکیم قیلغان وقفلارینی و
اورگاتگان علملارینی وکوبروک لنگر مسجد ومدرسهلارینی و باطل
ایشلارنی وپیدا قیلغان ظلملارینی و بنیاد قیلغان فتنهلارینی
نامهٔ اعمالیغه الغایمن و یاسغان ایزلارینی پتوگایمن وانلاجزا
وسزا

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

وسرا برکاعین وکل شیء احصیناه فی امام مبین یعنی بارچه‌نی
لوح المحفوظ دا اسراغان دورمن یخشی عمل خیر احسان یمنه ایدا یتوب
قویغان دورمن واضرب لهم مثلا اصحب القریة اذ جاءها
المرسلون یعنی ایمان کلتورماکان وشنکا یوتغاکان لارغه انطاکیه
خلقی نینک قصه‌سینی بیان قیلغیل وقتیکیم بولارغه پیغمبرلار کلدی یعنی
عیسی پیغمبر علیه السلام اوچ ایلچی ایباردی اذ ارسلنا الیهم اثنین
فکذبوهما فعززنا بثالث فقالوا انا الیکم مرسلون
اول یعنی ایلچی ایباردیکیم یحیی ویونس ایردیلار بس اولارنی
یالغانچی دیب یوتغادیلار سوقوب زندانغه سالدیلار آندین
اوچونچی نی ایباردیکیم شمعون ایردی بس ایلدی بیزیم سیزلارغه
کلگان ایلچیلار دورمیز قصه اول ایردیکیم انطاکیه خلقی بت پرست
ایردی عیسی علیه السلام ایکی کشینی ایباردیلار اسلام غه دلالت
قیلغالی لار بس بوایکاو باردیلار انطاکیه غه یتیب برکمرسه غه
ملاقات بولدیلار قوی باقیب یوروریدور اول حبیب نجاری ایردی

www.uyghurkitap.com

یا رب سلام قیلدیلار اول سوردیلم بچوک کیشی سیزلار قایدین
کلدینگیز بولار ایدی بیزلار عیسی پیغمبر نینک ایلچی لاری دور میز سیز
لارنی راست یولغه باشلا غلط یولدین قایتارور میز حبیب نجاری
ایدی نه دلیل بیرله بیزنی باطل دیر سیزلار بولار ایدیلار بیز
اغریق قه شفا بیرور میز کوزسیزگا کوز بیرور میز بیسه نی
سقایتور میز حبیب نجاری ایدی بیچه ییلدور کیم بیر قیزیم بار اغریق
طبیب لار اینک علاجیدین عاجز قالغان دور انکا علاج قیلسانگیز
لار من سیزلار نینک خداینکیزغه ایمان کلتورگایمن اول اغریق
قاتیغه باردیلار دعا قیلدیلار اعضالری سیلادیلار تازه
تندرست بولدی **بیت** قدم قراغیغه قویدونک طبیب دعا قیلدینک
که بیر نفسده تمی دردغه دوا قیلدینک ؛ وحبیب نجاری صدق
دل بیرله مسلمان بولدی وانی صاحب یس هم دیرلار والتی یوز
یل ایلگاری حضرت محمد علیه السلام غه ایمان کلتورگان ایردی بو
امت لار زمره سیده داخل بولدی و بو ایکی ایلچی لار نینک
برکتیدین

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بر کتیدین انطاکیه داکوب آغریق لار صحت تاپتی لار و بو خبر فاش
بولدی بو شهرنینک پادشاهی کیم اطینی اغطنخیش رومی دیر ایردی
بولاردین خبر الدی بت پرست ایکندین منع قیلغان لارینی و اسلام
غه ایندلاکان لارینی انکلادی ایرسه بولارنی زندانغه سالدی و اندین
کین عیسی علیه السلام بو خبرنی ایشتیب شمعون نی ایباردیلار و اول
اوزینی معلوم قیلمای شهرغه کلدی و دین ملت دین سوز ایتمادی
اول پادشاه نینک خلقی غه آشنا بولدی بو لار برله خوب چیقیشتی
حتی که انس الفت لارینی بو لار اشتها سیغه یتکوردی بو لار پادشاه
غه ایدیلار کیم بر دانشمند خوش مشرب خوش گفتار یکیت دور
بسیار قابل و لایق کیشی دور الدین انی پادشاه قاشیغه کلتوردی
لار پادشاه برله خوب آشنا بولدی انواع سلوکت قیلدیکیم
پادشاه نینک اختیارینی آلدی و بت خانه غه پادشاه برله کیرسه
خداغه سجده قیلور ایردی و خلق بت غه تاپیندی دیب خیال
قیلور ایردی پادشاه نینک اعتمادی انکاکوب بولدی و هیچ ایشنی

انینگدین بو مصلحت قیلمادی بر کون شمعون ایدی ای پادشاه
ایشیتیب دورمنکه ایکی غریب مسافرنی زندانغه سالیب سیز انینگ
گناهی نیدور پادشاه ایدی ایشتعادینگیزکیم اولارنه دیدورلار
عجب سوز ایتورلارکیم بتلاردین اوزگه خدا بار دیدور شمعون
تعجب قیلیب ایدی کلتورونگلار من هم انینگدین ایشتای بو سوز
راست مو دور و مونداغ هم بولورمو اندین بولارنی کلتوردی لار
شمعون نی کوروب بولار خوشحال بولدیلار شمعون بولاردین
سوردیلارکیم سیزلار کیمگه تاپینورسیزلار بولار ایدیلارکیم اول
خدای کیم آسمان و زمین نی بارچه موجوداتنی اول پیدا
قیلغان دور وانینگ شریکی یوق دور انگا عبادت قیلورمیز
وانینگ یارلیغینی سیزلارگا ایتکورورمیز شمعون ایدی خدانینگ لائق
تعریف ایتینگلار و مختصر ایتینگلار بولار ایدی هرنه خواهلاسه
قیلور و هر نچوک اراده قیلسه بوروتور ینه ایدی پیغمبرلارنینگ
لارغه دلیلینگلار بارمو دیدی بولار ایدی پادشاه قایداغ
معجزه

ئەۋلاد كۈرۈنمىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

معجزە قیلا یدور انی بجا کلتوروب منیر پادشاه بیوروی بر انادین توغما
کوزی کوزی نینک اورنی هم یوق ایردی یوزی توغاندیک ایدی
انی کلتوردیلار عیسی دعا قیلدی کوزی نینک اورنی یاریلدی
بولار ایکی کومالاتیب کوزی نینک چوقوریغه سالدی عیسی نیبع
کومالا کوزیغه کوهر بولدی و دیده بینا حاصل بولدی کورار
کوزلوک بولدی اندین کین جبرایل ایدی ای پادشاه سینک
خدا اینک نینک هم قدرتی بار مودور کیم خواهلاسه مونداغ ایش
نی قیلالغای و انینک شرفی معلوم بولغای بولارغه کورساتسا ک
پادشاه ایدی ای شمعون مینک سندین یاشورون هیچ سریم
یوقتور کیم بیز نینک خدالاریمیز کورماس و ایشتماس فائده
یتکورالماس شمعون ایدی بیته بولارغه باقیب دیدیکیم سیزلار
ایتقان خدا اولوکنی تیریکوزورمو اکر تیریکورسه بیز انکا ایمان
کلتورالی بیته کون بولغان براوغول نینک اولوکینی کلتوردیلار
بولار دعا قیلدیلار ایرسه بوکوروب قوپتی ایدی من یته قاتی

دوزخ دا ایردیم تورلوک عذاب عقوبت لارده ایردیم ای خلایق
لار قوبه قوینکلار بو باطل دین نی تاشلاغانی سیزلار وخدانی
بر بیلگایسیزلار و اسلام نی قبول قیلغایسیزلار اندین ایدی
آسمان نینک ایشیک لاری اچیلدی ومن کوراردیم
چرایلیق بر یکیت اوچ کشینی قولداب توراددور اول حضرت
عیسی علیه السلام ایردی پادشا ایدی قایسی اوچ کشی ایدی
بری شمعون وبو ایکی مسافر بیس شمعون بیلدیکم بو اوغول
نینک سوزی پادشاغه تاثیر قیلدی مشغول ماندی شمعون
باشلاب پادشا ایمان کلتوردی و بر طائفه خلق ایمان کلتوردیلار
بو پیغمبر لارغه انکار قیلدی ایرسه جبرائیل علیه السلام بر صیحه
تارتیلار بیله کافرلار اموقوب قالدی و هلاک بولدیلار
قَالُوا مَا اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا مَا اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ
اَنْتُمْ اِلَّا تَكْذِبُوْنَ یعنی بو کافرلار ایدیلار سیزلار هم بیزنکا اوخشه
آدم سیزلار فرشته ایماس سیزلار بیزدین نه زیاده لیک
بار

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

باردور سیزلارنی پیغمبر قیلغان و خدا لیغ لارکا هیچ نرسه ایبارگان
ایماس یعنی وحی کلکان ایماس سیزلار یالغان ایتور سیزلار قالوا
ربنا یعلم انا الیکم لمرسلون و ما علینا الا البلاغ المبین
یعنی بو پیغمبرلار ایدیلار خدا بیلورکیم بیز سیزلارغه حق پیغمبر
دور میز خدانینک امرینی اشکارا قیلورمیز و پیغمبرلیک
حقینی ادا قیلورمیز قبول قیلمانکیزلار ایکی دنیادا
سعادتمند بولورسیزلار اکر اونا ماسانکیزلار دنیادا
بر بلاغه گرفتار بولورسیزلار قیامت کونی عذابغه
گرفتار بولورسیزلار قالوا انا تطیرنا بکم لئن لم تنتهوا لنر
جمنکم ولیمسنکم منا عذاب الیم یعنی کافرلار ایدی
بیز سیزلاردین یمان فال الورمیز و سیزلارنی شوم سنارمیز
اکر بو سوزدین یانماسانکیزلار البته البته سیزلارنی سنکسار
قیلورمیز و کسک اتیب اولتورورمیز و قاتیق عذابلار قیلورمیز
قالوا طائرکم معکم ائن ذکرتم بل انتم قوم مسرفون

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

یعنی پیغمبرلار ایدیلار ششوم یمان اوز ونکلارنینک یمان عقیدهٔ
سی و یمان عملی نکیز دور پند نصیحت نی قبول قیلسانکیزلار
انصاف قیلور ایردینکیزلار کیم ششوم کیم دور بلکه سیزلار همه
جهد دین آشقان و گناه دا اسراف قیلغان طائفه دور سیز وَجَاءَ
مِنْ اَقْصَی الْمَدِیْنَةِ رَجُلٌ یَسْعٰی یعنی بو گفت گو جدل ایردی
کیم شهرنینک ییراق صحرا سیدین برکمرسه کالدی اضطراب برله اول
حبیب نجاری ایردی و محمد صلی الله علیه وسلم غه ایمان کالتورکان ایردی
قَالَ یَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِیْنَ اتَّبِعُوا مَنْ لَا یَسْئَلُکُمْ
اَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُوْنَ یعنی حبیب نجاری کلیب ایدی ای قوم لار
بو پیغمبرلارنینک سوزینی قبول قیلینک لار و سیزلاردین هیچ
اجر طمع قیلماسلار بولار هدایت تابغان دورلار و راست
یولغه کیرکان سعادتمند دورلار وَمَا لِیَ لَا اَعْبُدُ الَّذِیْ
فَطَرَنِیْ وَاِلَیْهِ تُرْجَعُوْنَ یعنی حبیب نجاری ینه ایدی نچوک دین
قلل لوق قیلماغایمیز و تاپینماغایمیز اول خدایی نیکیم بیزنی
یراتقان

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

بيراتقان بولغاى واننك جزا وسزا بررور بيريكا بارغايميز ءأتخذوا
من دونه آلهة ان يردن الرحمن بضر لا تغن عني شفا
عتهم شيئا ولا ينقذون يعني ايدى ايا اول خدادين اوزگانى
خدا ديماك بجوك لايق وسزاوار دور كيم بيزانى خداديكايميز
نى خداليقغه اقرار قيلغايميز واگر اول خداوند يگانه وبخشنده
بيزگا بر ضررنى وعذابنى خواهلاسه اول بتلار هيچ فائده برماس
وآرالاب آلالماس ويارى بريب انينك قهريدين وعذابيدين
قوتقازالماس اني اذا لفي ضلال مبين يعني البته آشكارا
وروشن وگمراه دورميز فايده يتكورالماس وضررنى دفع قيلالماس
نرسه لارغه تاپينماق بى فائده دور ضررنى خلق قيلور خداغه
انكار قيلماق وانگا شريك اثبات قيلماق روشن گمراهليق دور
اني آمنت بربكم فاسمعون يعني حبيب نجارى ايدى
حق وراست دور كيم من ايمان كلتوردوم ايستانگلار كافرلار
حبيب نينك بو سوزينى ايشتيب هجوم عام قيليب تاش وكساك بيرله

اولتوردیلار قیل ادخل الجنة یعنی حبیب نجاری اولدی ایرسه بهشتکا
کیرماک واجب بولدی و بشارت بولدی و ایدیلارکیم بهشت کا
کیرکیل و شهیدلار زمرهٔ سیدا عیش و راحت و دولت دا سرافراز
بولغیل قال یالیت قومی یعلمون بما غفرلی ربی وجعلنی
من المکرمین حبیب نجاری ایدی کاشکی بیلکای ایدیلار مینینک
خلقیم کیم نه سببدین حق تعالی منی مغفرت قیلدی و رحمتیغه سزاوار
قیلیب سعادتمندلاردین قیلدی وما انزلنا علی قومه من
بعده من جند من السماء وما کنا منزلین یعنی من ایبار
ماسمن بولارغه آسمان دین لشکر کیم بولارنی هلاک قیلغوچی لشکر
ایبارکوچی ایماسمن چونکه لشکر که حاجت ایماس مینینک درکاهیمدا
آوازی بیتی دین هلاک بولغایلار و مینینک حکمتیم تقاضاسی اندا ایکانکم
هر نرسه غه بر سبب تقریر قیلغان دور من ای محمد لشکرنی
سینینک عزتینک و نصرتینک اوچون تعین قیلیب دور من
ان کانت الا صیحة واحدة فاذا هم خامدون
یعنی

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورلار ئامبىرى

یعنی بو کافرلارنینک هلاکیغه برآواز کفایت دور کیم اول تدیک اوجوب
وا موقوب قالغایلار یا حسرةً على العباد ما یأتیهم من رسولٍ
الا کانوا به یستهزؤن یعنی ای حسرت ~~استهزا قیلدیلار~~
وای دریغ کیم بنده لارغه هیچ نرسه کلمادی مکر کیم بولارغا استهزا
قیلدیلار و بی عقل لیق و بی فرمانلیق قیلیب سوزلاکیدماد یلار
و بو یولغه کیریب شریعت غه آراسته بولمادیلار جای حسرت و
ندامت کون ترور الم یروا کم اهلکنا قبلهم من القرون
انهم الیهم لا یرجعون یعنی آیا بیلمایدور مو و
اینتمایدور مو کیم موندین برون کوب خلایق لارنی هلاک
قیلغاندور من پیغمبریغه اطاعت قیلمافان سببدین و
بولار یانیب کلمایدور وان کل لما جمیع لدینا محضرون
یعنی قیامت کونی همه کافرلار و عاصی لار حاضر بولغایلار
و تریلیب حساب کاغه بارغایلار و قیلغان ایشلاری نینک جزاسینی
تارتغایلار و آیة لهم الارض المیتة احییناها واخرجنا

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ وَمَا
عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ يعنی منينک قدرتلاريمدين
قيامتدا تيركوزماكيمدين منكرلارغه برنشانه اولکيم اولوک
يرنی هر بهاردا تيركوزورمن يعنی زمستانداقورغان يرنی
سبز خرم قيلورمن وآندين کين دانه لارچيقارورمن واول
دانه لارنی بيدورلار واول يرادوزره باغ بوستانلار
وميوۀ الوانلار وخرمادزوملار پيدا قيلورمن واريق
اريق سولار آقيتورمن وچشمه بولاقلار روان قيلورمن
وميوه لارنی يرلار وعيش حضورقيلورلار وبونعمت لارنی
هيچ کشی قولی برله ايکان ايماس ومحض منينک قدرتيمدين
وکرميمدين بنده لاريمکا ايشی قيلغاندورمن آيا نچوک دين
شکر ايتماس سيزلار وفرمانيمنی توتماس سيزلار سُبْحَانَ
الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ
أَنْفُسِهِمْ

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ یعنی خداینک لار پاک خداوندیکیم
بارچه موجوداتلارنی وجفت لارنی اول خلق قیلغاندور
ویردین کیا لارنی اوندورگوچی اولدور وموندین اوزگاکنی
هیچکیم بیلماس وچندان مخلوق بارتوران دور وَآيَةٌ لَهُمُ
اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ یعنی دنیادا
تدریتیم نینک اولوغلوقی اولدورکیم کوندوزنی کیچه قیلورمن
وروشن حالی کا قرانکغو سالورمن بوخلق قرانکغونینک
ایچیدا قالورلار وهر نوع قیلور ایشلارینی پنهان قیلورلار
وینه بر علامت اولدورکیم وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّى
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ یعنی آی نینک منزل مکان
لارینی تقدیر قیلدیم وتعیین قیلدیم کیم انداسیر قیلور الدا نکیم
قورونجان چیقوق دیک کج بولور انکا یکرمه سکیز منزل معین
دور وهر منزل دا برکیچه تورغای تا یکرمه سکیزنجی کیچه وهمه
کیچه سیر قیلور هر منزل کم وزیاده بولماس اندین کین برکیچه

www.uyghurkitap.com

یا ایکی کیچه مجاق دا بولور بیچکارور وا ایگری بولور خرماچیق
دیک لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ
سَابِقُ النَّهَارِ یعنی افتاب غه حد یوق ترورکیم اوز یولی
دین چیقغای اوز برجیدین ینه بر برجغه انتقال قیلغای و
آی غه یتیشکای وکیچه هم کوندوزدین اوتوب چیقغای
وهیچ قایسی اوز حدیدین اشماغای وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ
و بارچه یولدوزلار فلک دریاسیدا فراغت برله و آسانلیق برله
سیر قیلورلار بلیق سودا یورکاندیک وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا
ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ
مَا يَرْكَبُونَ یعنی منینک قدرتلاریمدین بر علامت اولدورکیم
وکوتارورمن و سلامت ساقلارمن دریالارده کیمه لاراچره
کشیلرغه تجارت اوچون وینه اوزکا غرضلار اوچون اهل عیال
لاری بیله و متاع اولاغلاری بیله سلامت اوتکارورمن
و غرق قیلماسمن و ینه خلق قیلغاندورمن کیمه کا اوخشاش
نرسه قیان

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

هر قیلیان بارسه لار منیب بارورلار یعنی دریا سفر قیلسه لار
کیمه ایچره اسباب بولارنی مقصودلاریغه تیکورورمن یردا
سفر قیلسه لار آط بیوه اوزگا اولاغلاردین مسیر قیلیب دورمن
اینک برله مقصودلاریغه بیتارلار وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا
صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَى
حِينٍ واگر خواهلاسام کیمه نی غرق قیلسام و هلاک قیلور
بولسام بس کیمدور که بولارنینک فریادیغه یتکای و منیدین
قوتقارغای و هلاک بولغاقدین خلاص قیلغای مگر کیم بینه منینک
رحمتیم وعنایتیم قولداسه انی سلامت قیلورمن و چیقارورمن
نچه مدّت عمر بروررمن وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ یعنی بولارغه نصیحت قیلیب
ایتسه کیم ایلگاری کیلین کی یعنی دنیا و آخرت نینک عذابیدین
و بورون اوتکان کافرلارنینک واقعه لاریدین اندیشه قیلیب
قورقونگلار کفردین گناه دین و عذاب دین پرهیز قیلینگلار

دیمان ایشقیا و مانکلار الذین کیبی خدا ئینک رحمتیدین امید
وار بولونکلار شایدکه رحم قیلغای هرکیز نصیحت قبول قیلماق
لار و ایستهزا س لار . وما تأتیهم من آیة من آیات
ربهم الا کانوا عنها معرضین ۝ یعنی هیچ آیتی و قرآنی
کلمه‌ادی پروردیکار عالم دین بو کافرلارغه مگر کیم انکار قیلیب
یوز اوروب قبول قیلمادی لار و راست لیغغه یتمادیلار
واذا قیل لهم انفقوا مما رزقکم الله قال الذین
کفروا للذین آمنوا انطعم من لو یشاء الله
اطعمه ان انتم الا فی ضلال مبین ۝ یعنی اکر کیشی بو کافر
لارغه ایتسه کیم خدا برکان رزق روزی ویل مال دین نفعه
بر بنکلار و تصدق قیلینک لار و فقیرلارغه خیر احسان قیلینک
لار دیسه بو کافرلار مسلمانلارغه ایتور کیم خدا برماکان غه بیز برور
میز مو بیرماکان بیزلایق راق مو بو نه‌ایتی جاهل لیق ونادانلیق
و گمراه لیق دور کیم خدای تعالی بنده لارینه طعام برور سبب لار برلا
دوقسم

ئەۋلاد كورۇبېمىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولليازمىلار ئامبىرى

و بو قسم سبب اولدورکیم زردارلارنی مقیرلارغه احسان قیلماقغه
دلالت قیلماق و بولارنینک توفیق تاپماقی و حق تعالی بیرونی
دولتمند قیلدی تاکیم مسکینلارنی کوروب شکر ایتقای
و شکرانه غه خیر احسان قیلغای وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی منکرلار ایتورلار کیم اگر قیامت بولماقی
حق بولسه راست ایتینکلار کیم قچان بولور مَا يَنْظُرُونَ
إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ يَخِصِّمُونَ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ یعنی منتظر بولماغایلار
مگر بیر آوازغه کیم اسرافیل صور تارتقای و اول آوازی هیبتی
دین بیچه نینک جانی چیققای و تمام خلق اوز مشغول لوقیدا
بولغای بیری سودا ساتیغ بیرله الیغ سالیغ بیرله بیری جنک
جدال بیرله بیری یمان عملغه مشغول بولغان حالت دا اسرافیل
نینک صوری نینک آوازی بولارنی هلاک قیلغای و هیچکیمگا
وصیت قیلغودیک و اویکا بارغودیک اهل عیالینی کورکودیک فرصت

بولماغای هر کیم نینک تورغان یریدا جانی چیقغای وَنُفِخَ فِي
الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ
ایکینچی نوبت صور تارتغای کیم بنا گاه بارچه خلایق گوردین
تریلیب قوبغای وبر ودیکار عالم نینک حساب کا یغیلغای
قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا یعنی گوردین قوبغایلار
حیران وسرگردان بولوب قیامت نینک هیبتیدین ایتغایلار کیم
ای وای بونیچوک واقع دور بیزنی کیم تیرگوزوب دور واویقو
میزدین کیم اویغاتیب دور ونه بلا لار باشیمیزغه کالیب دور
وای دریغ دیب ایتغایلار هَٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ
الْمُرْسَلُونَ یعنی ایتغایلار بو دور خدا وعده برگان قیامت
کونی وپیغمبرلار راست ایتیب ایکانلار بیز بو تعالدور میز
ایمدی کوز ومیز برله کورارمیز وتارتقولوق نی تارتقومیز
دور وتمو حسرت ندامت داغالغومیز دور إِنْ كَانَتْ
إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ
یعنی

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

يعنی قیامت بولماقی و اولوک لار تیریلماکی بر آواز برله دور کیم
اسرافیل صوری نینک آوازی بولغای بارچه خلایق لار درکاهیغه
وحساب کاهیغه حاظر بولغای یعنی تیرکوزماک وتفراق
بولغانلارنی ینه بر ونعتی دیک پیدا قیلماق منکا آسان دور
وهیچ ایمکاک وحرج یوقتور براوُن بیلَه تمام عالم نی یغارمن
و هر قایسیغه اوز عملیغه باقیب جزا بر ورمن فَالْيَوْمَ لَا
تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی
بوکون قیامت کونی ترور وبر ذرّه ظلم اوتماس وقیلغان یخشی
عمل نینک جزاسی هم بر ذرّه کیمیماس ویمان عملی نینک سزاسی
هم بر قیلچه زیاده بولماس وهیچ کیمکا بی اوروان ایش بولماس
اوز عملینک لاردین اوزکا جزا بریلماس سیزلارکا یخشی
غه یخشی ویمانغه یمان إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ
فَاكِهُونَ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ
مُتَّكِئُونَ یعنی بهشت اهلی قیامت دا راحت دا و ناز نعمت غه

www.uyghurkitap.com

وحضور حلاوتغه وحظ لذتگه مشغول دور وبولار کوچ
لاری برله واهل عیال لاری برله پادشاهانه دولت برله تخت
عزّت اوزرا بی بها نقیش تکیه لارغه یولانیب کمال فراغتدا
اولتورغانیلار صوت وصدا نغمه وآوازلارنی ایشتیب حور
قصورغه تماشا قیلیب شادلیق برله بولغای لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ
وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ یعنی بولارغه بهشت ایچره پخته میوه لار
و دلخواه شیوه لار بولغای هر ناز نعمت لاریکیم بهشتی لارینک
کونکلی کا یتسه تیلیغه کلماسدین برون مهیا بولغای بودولت
عام مسلمان لارغه میسّر بولغای اما خواص اولیالار دیدار
لذتیدین بهشت نعمتیغه هرگیز قرارماسلار سَلَامٌ قَوْلًا
مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ یعنی بهشتی لارغه پروردیگار عالم دین
سلام یتکای وکوپ عنایت ورحمت کرامت بولغای
وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ یعنی ندا الملکا یلیم و
خطاب قیلغایلار کیم ای عاصی لار برادرلاردین وای
منافق

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

منافق لار مخلص لاردين وای کافرلار مسلمانلاردين بولک
تورونکيزلار سيزلارنی دوزخ زندانيغه سالورمن چونکه کنه کار
سيزلاردين دشمن بدکردار سيزلار مسلمانلارغه رحمت قيلورمن
بولار فرمان بردار ايرديلار و دوستلاريم دور اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ
يَا بَنِيْ آدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِيْنٌ
وَاَنِ اعْبُدُوْنِيْ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيْمٌ يعنی حق تعالی ملامت
و سرزنش قيليب ايتغايکيم ای آدم اوغلی من عهد قيلمادیم مو يعنی
پيغمبر ايبارمادیم مو و قرآن ايبارمادیم مو و ايتمادیم مو سيزلارغه
کيم شيطان نينك بويروغيني توتمانکلار و انينك مکريغه و وسوسه
سيغه فريفته بولمانکلار و اول انکلار دشمن ايماسمو دشمن
نينک پنديغه اوتماق زيان ايماسمو منکا قُل لوق قيلينکلار
و فرمانيمنی توتونکلار و منی بر بيلينک لار و امر و نهيم نی بجا
کلتورونک لار و راست يول بو ير ايماسمو وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ
جِبِلًّا كَثِيْرًا اَفَلَمْ تَكُوْنُوْا تَعْقِلُوْنَ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِيْ

كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ اِصْلَوْهَا اَلْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

يعنى شيطان كوب خلقنى ازغورغان ايمانسيزلار كيم

وگمراه قيليب گناهغه باشلاغان ايمانسيزلار كيم

شيطان ارتقاسيغه كيرديلار وانينك شيطنلكينى

انديشه قيلمادىلار وپيغمبرلارنينك سوزلاريغه كيرماديلار

ومنكر بولديلار وعقوبتغه دالولما ديلار احدى كيرلاردوزخ

زنوانيغه كيم بيتماكان ايرديلار وانينك عذاب عقوبتيغه

گرفتار بولوب قيلغان وعدهٔنينك راستليقينى

بيلديلار وكافرلار وگناهكارلار بوحالدا قيلغان گناهلاريغه

وكافرليقيغه تانغايلار وايغايلار كيم بيز مسلمان ايردوك

وفرمانبردار ايردوك ديب انت ايچكايلار اول اغزيغه

بند سالغاى سوزلاكالى بولماغاى اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى

اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ يعنى بوكون يالغان سوزلاكان

نينك

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

نینک آغزیغه مهر اورغایمن قول و پوتی گواهلیق برکیم تا
همه اعضاسی گواهلیق برگای چونکه تیل یالغان ایتیب عادت
قیلغاندورانی سوزلاتماس لار ولو نشاء لطمسنا علی
اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یبصرون ولو نشاء
لمسخناهم علی امکانتهم فما استطاعوا مضیا
ولا یرجعون ومن نعمره ننکسه فی الخلق افلا یعقلون ط
یعنی من قادر خدا دورمن کیم اگر خواهلاسام خلایق نینک
کوزینی سیلاغاندا نابینا قیلسام یورور یول لارینی تاپماسلار
وکورماس لار وکیمدین کوه رار کوز حاصل قیلغایلار وهر قیسی
اوز اورنیدا توختاب قالغایلار وهیچ طرف نی کورماکایلار واگر
خواهلاسام مسخ قیلورمن وهر کیمنی تورغان یریدا صورتینی
تبدیل قیلسام هیچ طرفکا بارغالی ویا آرقه غه یانغالی بولالماغای
وکشیکیم من انکا اوزون عمر بریب دورمن آهسته اینک
وجودیغه تغیر بریب دورمن الف دیک قامتی نی یادیک

ئۇيغۇر كىتاب تورى بىكىتى www.uyghurkitap.com

ایکیب دورمن وکوچ قوتینی الیب دورمن بس ضعیف قیلیب
دورمن ومسخ قیلماق دین بوم کیم ایماس بس نچوکدین
اندیشه قیلما سلار وقیامت غه یو تماسلار وخدایی کیم
موندداغ قدرتی بولغای مسخ قیلماقغه واولوکنی تیرکوزماک
کا نچوک قدرتی بولماغای وینه سوز اوتلکی سیاقیغه بازی
کیم حضرت پیغمبر علیه السلام نی شاعر وقرآن نی شعر دیب ایردیلار
وکافرلارنینک ردیغه بو آیت کلام کریم وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا
يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ
حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ یعنی منکه خدای عالم دورمن
من محمد صلی الله علیه وسلم غه شعر اورکاتمادیم الکا شعر نی
لایق کورمادیم وشعر ایتماق مناسب ایماس دورمن رسولوم
اورکاتکان سوز پند موعظ دور وقرآن دین اوزکا ایماس
دور وآسمان دین کلکان دور وروشن دور کیم آدم نینک
سوزی ایماس دورانینک برابریلا کشی سوز لایالماس
ومن

ئەۋلاد كورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

ومن محمد صلی الله علیه وسلّم غه ایبارگان نامه دورکیم عاقل
دزنده دل لارنی یولغه باشلاغای و پند نصیحت قیلغای و مینیک
عذابیمدین قورقتقای پس غافل اولوک دورلارکیم هیچ نصیحت
ایشتماس بو کافرلارغه مینیک سیاستیم کوب دور و سوزوم راست
دیب دوزخ قه سالورمن و تورلوک قین لار قیلورمن .
اَلَمْ یَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَیْدِیْنَا اَنْعَامًا فَهُمْ
لَهَا مَالِکُوْنَ یعنی ایا بیلمادیلار مو بولارکیم من اوز قدرتیم
برله چهارپای مال یاراتقان دورمن آطه تیوه قوی بولارنی آدم لار
ملک قیلیب برگان من و انکا مالک ایگه دورلار وَذَلَّلْنَاهَا
لَهُمْ فَمِنْهَا رَکُوْبُهُمْ وَمِنْهَا یَاْکُلُوْنَ وَلَهُمْ فِیْهَا
مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ اَفَلَا یَشْکُرُوْنَ یعنی رام قیلیب کوندوروب
برگان و فرمان توتتورغان منمن ورمن بولارنینک بعضه نی
مینارلار بعضه نینک گوشتی نی یرلار و بینه آندین بولک
تولا منفعت لار آلورلار و سوتینی ایچارلار و یونکی نی ایکریب
الوان تورلوک لباس لار قیلورلار و پلاس لار و رنگارنگ

www.uyghurkitap.com

متاع لار قیلور لار پس نچوک دین شکر ایتماس سیز لار واگر
من بو لارنی پیدا قیلماسام و قیلسام هم منقاد و فرمان بردار
قیلماسام نچوک منفعت آلغایلار پس واجب دور که منکا شکر
بجا کالتورکایلار وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ
يُنْصَرُونَ یعنی بو کافرلار خدادین اوزکانی خدا دیب تاپینور
مونداغ قدرت تورلوک ناز نعمت و تورلوک نرسه لارنی
بیلیب توروب هیچ نرسه غه قدرتی یوق بت لارنی انکا شریک
قیلور لار و کوز توتار لار کیم بو لارغه یاری برکای و بو لارنی
عذاب دین آرالاغای لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ
لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا
نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ یعنی بت لار هرگیز قوت
تاپماسلار و بولالماسلار کیم بو لارغه یاری برکای لار و ضررنی
دفع قیلغای بو کافرلار بت لارنینک لشکری دور کیم هم
تموغ عذابیغه بیلور لار و حاضر قیلور لار و عذابغه قالور لار

ئەۋلات كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

پس ای محمد صلی الله علیه وسلم سنی بولارنینگ نا معقول سوزی
غمگین قیلماسون منگا شریک کلتورگانیگا وسنگا انکار قیلغانیغه
غم یماکیل وکونکلنی پریشان توتماغیل مراینه من بیلورمن هر نه
کیم یاشورورون قیلورلار وسنی اولتورماگا کینه عداوت قیلور
اشکارا ایزا اهانت لار قیلور همه نی بیلورمن نظم که اشکارا و نهان
هرنه اید ینگ :. جزا بروور سنگا دانای اشکارا نهان :. کلتوروب دور
لارکیم عاص بن وایل مشهور روایت وابی ابن خلف برموچه کهنه
اوستخوان نی اوالاب وینجیب اوزنیک قیلیب حضرت رسول الله
نینگ مجلس لاریغه الیب کلدی واولا قریش نینگ بعضی اولوغلار
هم حاضر ایردی ایدی ای محمد مونداغ ریزه ریزه بولغان و شمال
غه اوچوب کتکان اجزانی ینه کیم جمع قیلیب تیرگوزگای حضرت پیغمبر
علیه السلام ایدی عالمنی باردین یوق قیلغان پروردگار عالم
بارچه نی تیرگوزور سنی هم تیرگوزوب دوزخقه سالور و
انده عذابغه گرفتار قیلور و بو آیت نازل بولدی.

www.uyghurkitap.com

أَوَلَمْ يَرَ الإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
خَصِيمٌ مُبِينٌ يعنی کورمایدورمو و بیلمایدورموکیم آدمنی من
یراتقان دورمن بر قطرهٔ آب منی سودین کیم بیه‌دین نجس راق
وحضیض راق دور درجه‌دین درجه‌غه مرتبه‌دین مرتبه‌غه
ترقی بریب عزیز و شریف قیلدیم یعنی قطرهٔ ناپاک ایردی
انی علقه ایلادیم انی آندین مضغه قیلدیم اندین صورت تارتیب
جان عطا قیلدیم اندین بو عالم غه چیقاردیم کورگالی کوز بردیم
و سوزلاکالی زبان گویا بردیم قامت زیبا و عقل دانا و دست
کیر سالم الاعضا قیلیب مونداغ ناز نعمت بر له پرورش قیلدیم
و مونداغ عجایب قدرت‌لاریمنی کوروب تامیلی و اندیشه قیلمای
کمال جهالت‌دین انکار قیلورلار و خصومتنی حددین آشورلار
قدر شرفی بولماغای انی مونداغ رعنا و توانا و دانا و گویا
و شنوا و چندان قدرت اظهار قیلیب من نچوک دین تیر کوزماگکه
قدرتیم بولماغای وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ
يُحْيِي

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

يُحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ط يعنی ابی ابن خلف بیز کا مثل
ایتور یعنی اولوک نی تیرکوزماک نی عجایب کوردلار وخلق
عاجز کلکان ایشقه خداوند عالم نی عاجز بیلور واوزی نینک خلق
قیلغانینی وپیدا بولغانینی اونوتوب دورکیم نیدین پیدا
بولوب دورمن وایتورکیم بو قوی اوستخوان نی کیم تیرکوزور کهنه
بولوب تفرقه الیشیب شمال نمه سار ولوب اوچقان بولغای
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ یعنی ایغیل ای محمد مصطفی
تیرکوزور بو کهنه اوستخوان لارنی وشمالغه اوچقانلارنی اول
خدای کیم اول یرایتب ایردی ویوقدین بار قیلیب ایردی جل هم
قدرته کامل هیچ تغیر ونقصان یوقتور وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
نِ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا
أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ یعنی خداوند جهان بار چه مخلوقاتغه
دانادور وخلق قیلماق وپیدا قیلماق طریقه سین ریزه ریزه
بولغان ویراکنده بولوب هر طرفکا سا چیلغان وشمال اوچورغان

www.uyghurkitap.com

اجزالارنی و توتگان یرلارنی وانی بر بر بیدین ایریب واجزا
لارنی بر بریگا قوشوب تورالماک نی نجتی بیلور و بینه انکا تعلق بولغان
دکوز قولاق بریب تمام اعضاسینی سالیم قیلور وانینگ قدرتی
انواع دورلیکیم سبز خرم بیشاریب تورغان درخت کابی اوت
چیقارور وانی یا زدور و کسیزلار و قالاب منفعت آلورسیز
لار و هیچ شک قیلماسین کسیزلارکیم بو بول بیغاچدین چیقان
اوت دورکیم اول خداییکیم مونداغ ایشغه قدرتی بولغای
وسویه چیقیب تورغان درختدین اوت چیقارغای بخوک دین
قدرتی بولماغای اولوک نی تیرکوزماگا ایتیب دورلارکیم
عرب نینگ صحراسیدا ایکی درخت بولور سبز خرم بیربیرین مریخ
دیرلار بیریتی عفار دیرلار مریخ دین بر چیبیق الیب عفار نینگ
چیبیقیغه سورتسه چاقماق دیک اوت چیقار و بیر خلقی
یر قیان بار ور بولسه بو درختلاردین ایکی چیبیق آلغای
حاجت وقتیدا منفعت الغای اولیس الذی خلق
السموات

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمكى ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

اَلسَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضَ بِقَادِرٍ عَلٰی اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
بَلٰی وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ اِنَّمَا اَمْرُهُ اِذَا اَرَادَ شَيْئًا
اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ يعنی اول خداوندی کیم اسمان
زمین نی پیدا ایتب دور ومونچه مخلوق نی یوق دین پیدا قیلیب
دور نچوک دین قادر بولماغای آدمی لار دیک کیچیک وحقیر
مخلوق نی پیدا قیلماقغه وقیامت داتیرکوزماکگه البته قدرتی
بار دور اول اوفریده کار دانا دور ومخلوقی بسیار دور
وهیچ نمرسه انینک علمیدین تاشقاری ایماس دور موندین
اوزگا ایماس دور کیم اگر بر مخلوق نی پیدا قیلماقنی اراده وقصد
قیلسه ایشی اول دور کیم پیدا بولغیل دیگای یعنی یراتقاقدا هیچ
حرج وایمگاک یوقتور فرمان برله همه مخلوقات موجود بولغای
فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَاِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ یعنی بیلدینگلار وتونودونگلار کیم حق تعالی بارچه
ایشقه حقیر سودین آدم نی یراتور وکهنه استخوان لارنی تیرگوزگ

نوین کتاب

و بارچه مخلوقات احوالیغه دانا دور بعضی موجودات انینک ارادۀ
برله پیدا دور پس بعضه نقصان دین پاک بیلینکلار و پاک لیک
برله یاد قیلینک لار اول خداوندی کم همه نینک پادشاهی اول دور
بارچه عالم انینک تصرفیدا دور و قادر دور هیچ ایشغه عاجز
ایماس دور و بار و بر انینک درگاهی دور و قیامت دا
حاظر بولمای چاره یوقتور و آخر بار و بر اول دور عبدالله
ابن عباس رضی الله عنه دین نقل قیلیب دور کم حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم ایدیلار ان لکل شیء قلباً و قلب القرآن
یس من قراء ها یرید بها وجه الله غفر الله له واعطی
من الاجر کانما قراء القرآن اثنین وعشرین مرة و ای
ما مسلم قراء عنده اذا نزل به ملك الموت سوره یس
انزل بکل حرف منها عشرة املاك یقومون بین
یدیه صفوفاً یصلون علیه ویستغفرون له ویشهدون
غسله ویتبعون جنازة و یصلون علیه ویشهدون دفنه
دایما

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

دایما مسلم قراءة یٰسٓ وهو فی سکرات الموت لم یقبض ملک
الموت روحه حتی یجیئه رضوان بشربة من الجنة
فیشربها وهو علی فراشه فیقبض روحه وهو ریان ویمکث
فی قبره وهو ریان لا یحتاج الی حوض من حیاض الانبیاء
حتی یدخل الجنة وهو ریان معنی سی اولکیم حضرت پیغمبر
علیه السلام ایدیلارکیم هر فرزند نینگ یوراکی بولور قرآن نینگ یوراکی
یٰسٓ دور هر کشی کیم یٰسٓ نی اوقوسه خدا رضاسی اوچون
خدای تعالی انینگ گناهینی کیچورگای و قرآن نی یکرمه ایکی نوبت
تمام قیلغان نینگ اجرینی برگای و هر مسلمانی کیم انگا اجل یتکاندا
سورهٔ یٰسٓ نی اوقوسه لار هر حرف نینگ عددی دا اون فرشته
نازل بولغای لار والدیدا صف صف تورغایلار انگا رحمت اوقوب
استغفار ایتغایلار و غسل قیلوردا حاظر تورغایلار و نمازینی
اوتاگایلار و جنازه سینی تبعیت قیلغایلار و دفن قیلوردا
حاظر تورغایلار و هر مسلمانی کیم اولور حالت دا سورهٔ یٰسٓ

اوقوسه لار تا بهشت دین رضوان کلماکو بچه والکا بهشت دین
بشارت برماکو بچه عزرائیل جانینی الماغای و بو اوربندا یا تیغلیق
بشارت تاپقای پس هیچ تشنه لیک بولماغای اندین عزرائیل
جانینی آلغای و کوردا السراب فراغت برله یاتقای و هیچ پیغمبر
نینک حوضیغه محتاج بولماغای تا بشاد خندان بهشت کا کیرکای

والله اعلم بحقیقة الحال

ئەۋلاد كورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

سورة الملك ثلثون آية وهي مكية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ ط بزرک وپاینده تورور
یختیلیغی کوپ تورور وهم نعمتلاری اینکلدین تورور اول خدایی
که فرمان قدرت انینک تورور وملک پادشاهلیق بو آیت نینک
بعضی طرفیغه بارما یدورمیز ایمان کلتورادورمیز یدین
قدرت و تصرّف مراد تورور ملک پادشاهدین دنیا و عقبی مراد
تورور نصیب درویش اول تورور کیم انینک دین اوزکادین قورقماغای
انینکدین اوزکاکه تاپینماغای وانینکدین اوزکادین طمع قیلماغای
مملکت ایکالاری انینک مقهوری بیلکای بلالارده اوزیکا واجب
کیرکای بیناءنی اوزیدین تیلاکای تا انکه انینک خاص بنده لار
دین بولغای اغیر یوک دین خلاص بولغای وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ط واول دورکیم همه نرسه لارغه قادر توانا تو گمانی انکا قیلغای
سین ای مؤمین بیلدینک که انداغ معبودینک بار زاد التقوی

www.uyghurkitap.com

نی انکا قویغیل دنیانینک خطات لذات لاریغه ساتماغیل
ومنصب لاریغه التفات کوزی برله قراماغیل اوزونکنی ارزان
ساتماغیل سین قیمت بها متاعلاردین تورور سین عبادت حضرت
الهی نی قویوب حیوانلاردیک یاتماغیل دنیایی غذا آزینک نام
لیقی اوچون دام قورماغیل یوزونک کا نقاب نفس شهوت شیطانی
یاپماغیل ٭ اَلَّذِیْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَیٰوةَ لِیَبْلُوَکُمْ اول
خدایی کیم اولماک نی وتیریک لیک نی یراتتی تا اینکه ازمایش قیلغای
سیزلارنینک یخشی یمانینکیزنی اَیُّکُمْ اَحْسَنُ عَمَلاً یعنی نیکو
کارراق تورور بو تریک لیک برله اولوم حق سبحانه وتعالی نینک
اولوغ قدرتی تورور قدیر حکیم علیم تورور سیزلارنی سینا ماق اوچون
یراتقان تورور اما سیزلارنینک یخشی یمانینکیزنی یراتماسدین
بورون علم قدیمیدا بیلکان ایردی سیزلارنی یراتتی تا اینکه پیدا
قیلغای سیزلاردین اوزی بیلکانینی یخشی عمل لیقنی بهشت غه
ییتکورور ودوامت خانه تورور یمان عمل لیقنی دوزخقه محنت
خانه

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

خاره که عذاب عقوبت فانه ترور وانکا سولارلار مؤمین لار
نصیب سا اولدور کیم اولوم نی نظریکا کلتورماکای وانینک استعداد ین
قیلغای بو معرورلوق رای دین قاچقای سبی حضرت شیخ نظام
الدّین ایتورلار کیم من هر کونده قرق مرتبه کورستان غه کونکوراددورمن
ادزوم نینک ضعا بیمنی قیلادورمن دید یلار وینه اوز صفتی نی بیان
قیلدی وَهُوَ الْعَزِیزُ الْغَفُورُ اول توردهیم عزیزلار کاغالب
که بیچیکم اینک قضا وقدر یدین تا چیب قوتولالماس واول
بنده لاری نینک کناهلارینی یا یقوچی اکر بدکردار بولسه لار اکر
خوالار نیغیب مؤمین اول توردیکیم طاعت حضرت الٰهی وعبادت حضرت
پادشاه یغه یوزلکتورکای فتح نصرت اوزیدین تیلاکای هر چند کناهکار
بولسه رحمت الٰهی دین نومید بولماغای عزیز غزنوی ایتیلار ؛ رباعی
الٰهی رحمت دریای عام است ؛ از انجا قطره مارا تمام است ؛
اکر الایشی خلق کنه کار ؛ فرو شو پدازان دریا بیکبار ؛ نکردد تیره
آن دریا زمانی ؛ ولی روشن شود کار جهانی ؛ اَلَّذِیْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ

طباقا اول خدایی که آسمان نی یته طبقه یراتّی و معلق تورغوزدی
بیر ادستون قیلدی کعب الاخبار رضی الله عنه ایتورکیم بو آسمان
دنیا سوی نینگ هور یدین ترور ایکنچی آسمان دُرّ یکانه دین
ترور اوچونچی آسمان تمور دین ترور تورتونچی آسمانی میس دین
ترور بیشنچی آسمان کموش دین آلتنچی آسمان آلتون دین ترور
یتنچی آسمان یاقوت دین ترور هر قایسی آسمان نینگ قالین
لیقی بیش یوز ییل لیق ترور هر ایکی آسمان نینگ آرالیقی بیش
یوز ییل لیق ترور مَا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَٰنِ مِن تَفَاوُتٍ
یعنی ای محمد کورمادینگ سین تا هیچ کورگوچی نینگ کوزی
خدای بخشنده نینگ یراتقان خلق لاری نینگ تفاوت لارینی
دنگاره نینگ اولوغ کیچیک یخشی یمان و ینه هیچ عیب علتی یوقتور
آسمان لار دا و اینساما کیلی هیچ مخلوق نینگ عیب قصور
خلیل و علتی نه یه نی حضرت حق سبحانه و تعالی نینگ حکمت کامله
و قدرت شامله سیغه قویغیل اگر چند یکه اینک کنه کما لیغه
یتما سانک

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بیتما سانکم ای دوریش نصیبینک بوترورکیم بیلکایسین کیم
بیـه آسمان نی ستون سیز برپا قیلدی بری بری اوستونیدا معلق
توروغوزدی اول اینک حکمت کامله سی ترور سنیم انشاالله که
رحمت شامله سی برله ضایع قیلماس امام همزه کسایی من تغو
ادقوب دورلار وتفاوت امر ترور تفوت ایشی اوزکاچه بولدی دیکان
بولوریعنی کورماس سین ای محمد حضرت حق سبحانه وتعالی بومخلوقات
عالم نی یراتی آق قرا قزیل سریغ کیم زیاده مؤمین وکافر عالم جاهل
ترور نر وماده حلال حرام فقیر غنی قراغو ساغراغو آقساق
چولاق ساق سلامت اوزون قیسقه بو ایش همه اینک حکمت
بالغه وقدرت کامله سی ترور بو ایشلاری همه عالم سفلیدا ترور
عالمی علوی داتنی موندین کوبراق ترور انی ظاهر کوزونک بیلان
آیا کورا بولدوزدین اوزکا سینی کوراماس سین بهشت دوزخ
عرش کرسی لوح قلم حور قصور رضوان حوض کوثر صراط بولار
همه عالم علوی داکی قدرت لاری ترور همه نی اینک حکمتیغه حواله

www.uyghurkitap.com

قیلغای سین انکار کوزلرلە قرالا ماغایسین انینک آفریدە

کارلیقیغە رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا

عَذَابَ النَّارِ هیچ عیب والحاق علتی تاپیلماس سین انینک آفریدە

لاریدا فَارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ یعنی اچغیل کوزونکنی کورکیل قدرت

لارینی يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ یعنی نی

اسمانلارنی یرلارنی جمع مخلوقاتلارنی عالم علوی دانی مرکز یرحە

سغلیدا هیچ عیب علل و قصور خلل تیالماس سین بلکە همە مخلوقات

و موجودات و مکونات همە انینک حکمتیغە دلیل برهان حجت

ترور حضرت واجب الوجودنینک وحدانیتیغە و قدرتیغە و علم

ارادتیغە تعلق ترور هرکیمسی عارف بولغیل انینک ظاهرە سیغە

تا اینکە ملک ملکوتیغە یول تاپقایسین وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ

الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ بدرستیکە آراستە قیلدوق اسمان نی

یولدوزلار بیلان انداغ چراغدیک روشن درخشندە دُر

افشان ترور وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ و قیلدوق

یولدوز

ئەۋلاد كورپۇسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

یولدوزلارنی آسمانغه زینت اوچون رجیم دیکان اولکیم دیولارجن
لار آسمانغه چیقالی خیال قیلورلار تا اینکه فرشته لاردین سوز
ایشتکایلار بو عالم غه یرنه کلورکتادرنی انکلاغایلار حضرت حق سبحانه
وتعالی دین فرشته لارگا فرمان کلورکیم اوروبکلار بو ملعون نی
دیب اوتلوق عمود برله اورغایلار اول جین لارغه تیکیب تقلیب.
کلکایلار یولدوز اوچقان شول تدور حضرت حق سبحانه وتعالی
بیله ایتی کیم منکه ورمن پادشاه بزرکوار ملک دار قاهر وقهار جلیل
جبار عزیز غفار آسمان لارنی یراتیب یولدوزلار برله مزین
قیلغوچی اول مراجیم یعنی جین لارنی وشیاطین لارنی حقیر وخوار زبون
قیلغوچی صفات عظام وذات ذوالجلال والاکرام بیلان
اسمان نی کوتارکوچی تو بروکسز معلّق توروزغوچی جن
دین هزار هزار کواکب ثواقب برله آراسته قیلغوچی من تورور
دیدی عارف لار بیهنه مظاهر نور حضرت الهی دیرلار جمیع
نورونک جمع جورونک نازشتی حضرت حق دین بیلورلار

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

ای درویش بو آسمان صاحب نظام که بو زندان نافرجام نینک
تاروسی ترور انینک زیب زینت لارینی بیان قیلدی بیلکیل کیم
اهل علم هیئت فلکنی توقوز دیدیلار اما قران مجید دا السبع
سموات یاد قیلیب دور یعنی یته دیب دورلار بری عرش بری
کرسی ترور کواکب ستاره یته ترور هر قایسی بر آسمانغه مؤکل
ترور زحل شمس قمر مریخ عطارد مشتری زهره ترور
هر بری بر آسمانزادورلار بو ترتیب برله آسمان یته دور
توقوز دیکان منجم لار سوزی باطل ترور و مذهب اهل سنت
جماعت اهل سنت جماعت اهل تفسیر مونداغ ترور وایتورلار کیم
فلک دیکان آسمان نینک چرخی ترور یولدوزلار بجه فلک دا
یورورلار بو قول حق ترور دلیل بو کیم وکلّ فی فلک
یسبحون توقوز فلک دیکان غلط ترور اول اوت که اوچار
انی یولدوز اوچتی دیرلار یولدوز اوچار عکسی ایماس ترور
بلکه شعله دور که یولدوزدین اجراب کتار شیطانغه تیکار
اما

ئەۋلاد كورۇپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

أمّا بولدوزرا اوردنیدا تورور امام قتاده ایتورلارکیم بو لدوزلارنی
یراتماق نینک باعثی آسمان نینک زیب زینتی اوچون تورور
رجیم دیکان جین نی شیاطین نی اورماق اوچون یراتقان تورور
لار حضرت حق سبحانه و تعالی موزراغ اولوغ دلیل لار بیلان
کورکوزدی یاد قیلدی با وجود کافرلار یکه بعضی آدمی دین
دورلار بعضی دیو دین قبول قیلمادیلار موندراغ اولوغ حجّت
برهان لارغه اولار اعتراض قیلدی حضرت حق سبحانه و تعالی و عز شانه
مخصوص قیلدی بولارغه عذاب عقوبت دوزخ سوزان تقیانغ
آیتی که وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ یعنی آماده
قیلدوق کافرلارغه آتش سوزان و عذاب یزان غه که موجود
تورور اول دوزخ دیدی حق تورور راست تورور حق کوزی تورور
وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ اول کیشیلار
کافر بولدیلار یرورد کاریغه مونچه دلیل حجّت لار بیلان
ایمان نی قبول قیلماغان لار لار یدین عذاب جهنّم غه کرفتار

www.uyghurkitap.com

بولدیلار وَبِئْسَ الْمَصِیرُ بو کافرلارنینگ بازگشتی اورونلاری
دوزخ ترور ابدالآبادغه یاد قیلدیکه اِذَا اُلْقُوا فِیهَا سَمِعُوا لَهَا
شَهِیقًا الیتورلار اول کافرلار دوزخقه واییشیتیلور قاتیق
قورقونچلوق اونلار ایشاک نینگ خرسی نینگ اونلار دیدیک
اونلار بو اون بیله دوزخی لارنینگ اودنی بلکه بیته خیل درنده
نینگ اوخ دیک اون برله قیچقیرغایلار عذاب نینگ قاتیغ لیقی
دین یا یلامای یوز مینگ فریاد ناله وزاری قیلورلار بیچلم اولار
نینگ ناله فریادلاریغه هم قولاق سالماسلار فریادیغه یتیب
رحم شفقت قیلیب آرام هم برماس لار هرگیز عذاب عقوبت نی
کم قیلماسلار تا انی حضرت حق سبحانه وتعالی مغفرت قیلیب نجات
برماگونچه خلاص بولماسلار وَهِیَ تَفُورُ تَکَادُ تَمَیَّزُ مِنَ
الْغَیْظِ بو دوزخدا کافرلار قاینار میس قزانغه کونی ازغنه قوینوب
اوت نی اولوغ قالاب قاینا تقانلاریک نخودلاری یوقاری جیقیب
ینه توشوب کیتکانلاریک قاینا غایلار یقین ترور دوزخ پاره لیب
پاره

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

پاره پاره بولغانلاریک بولغای عذابنینک قاتتیقلیقیدین امّا
هر کیز انداغ بولماس اول حضرت حق سبحانه وتعالی نینک قدرتی
تورور اول بدبخت لارغه یا مالک دوزخ غضبی دین تورور یا عذاب
قیلادورغان فرشته لارنینک غضبیدین تورور حضرت حق جلّ
وعلانینک دوشمنلاریغه كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ
خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ هر باریکه دوزخغه بوشقی
بدبخت لارنی سالغاندا بو قسم قاتتیق عذاب لارغه یایلامای
-دنکلارزنی اون بیله قیچقیرغاندا مالک دوزخ سوزغایکیم ای
-بدبخت لار نیمه ایش دین عذاب عقوبت لارغه گرفتار
-بولادونکلار سیزلارگا موندای احوال لاردین خبر برگوچی
یوق مو ایردی سیزلارنی قورقوتوب راه راستغه ایندا گوچی
پیغمبرلار سیزلارگا کلیب ایمان اسلامغه ترغیب قیلمادی مو نه
اوچون بو عذابغه قالادینکلار دیب طعنه قیلغایلار اگر سیزلار
ایمان اسلام نماز روزه حج و زکواة خلیر سخاوت بول

ایردی مونداغ قاتیق قیین لارغه گرفتار بولماغای ایردینگیز
لار دیگای قالوا بلی قد جاءنا نذیر فکذبنا بولار ایتغایکیم
بلی کلدی منذر یعنی قورقوتقوچی کلیب ایردی الداغ کیشی
لارنی بیز تکذیب قیلدوق یعنی اولارنی یالغان ایتادور دیدوک
وقلنا ما نزّل الله من شیٔ یس قبول قیلمادوق
اولارنینگ سوزیگا ایمان کلتورمادوک طاعت عبادت حضرت
الهیغه بویون سونغادوق بی فرمانلیق قیلدوق ان انتم
الا فی ضلال کبیر یعنی سیزلار گمراه سیز بیزنی یولدین
چیقارالی دیر سیزلار دیر ایردوک اول سبب دین بو قسم
صعب حال لارغه قالدوق دیگایلار ای برادران عزیزلر دین
وبیزدین هم سودارلار حلال حرام دین یخشی یمان دین الدا
نجوک جواب ایتور میز واعظلار هر چند پند نصیحت قیلسالار
بیز تینگی بی فرمانلیقنی زیاده قیلورمیز یخشی عملنی قیلغالی
کاهل دورمیز یا رار میز اوسار میز آچار میز یمان ایشلارنی
قاینچه

ئەۋلاد كۆرۈپچىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قاینچه تولا قیلساق هرگیز آنجا سمیز یا ما سمیز چیددین تولا
قیلورمیز تانگلا سورغاندا نچوک جواب ایتورمیز ایش
مشکل بولور علم نی تولا حاصل قیلیب عمل نی هرگیز قیلمای سیزلار
وای وای سیزلارگا ظالیم ایشلیکا بارورسیزلار ملازمت لار
قیلورسیزلار طاعت عبادت حضرت الهی نی تاشلارسیزلار
وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ایتور
ایردیلار اگر بیز پیغمبرلارنینگ سوزنی ایشتساک ایردوک
و فرمان بردارلیق لارنی قیلسه ایردوک عقلیمیزنی ایشقه
بویروب عمل صالح قیلساق ایردوک موندایغ عذاب دوزخقه
گرفتار بولماغای ایردوک دیب یوز مینگ پشیمان و ندامت
لار قیلغایلار هیچ فائده قیلماغای فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ
فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ پس اقرار قیلغای دوزخی لار اوز
گناهلاریغه اما هیچ سود قیلماغای مجرم ترورلار دوزخیلارنی
رحمت حضرت الهی دین یاندورغان ترورلار الله تعالی اول کافرلارنی

رحمت حضرت الهی دین وشفقت لاریدین بی نصیب قیلور نصیب درویش
اولادورکیم حق کوزینی قبول قیلمه و ایشنه ملک و ملکوت نه تأمل
قیلغای کیمین کونکلنی قرآن اوقوماق برله پرنور وروشن قیلغای
وایمان عرفان برله قبول قیلغایسین اولومدین توبه واستغفار
قیلغای اوزوکلارین عداوت وخصومت نه جیقارغایسین تا اینکه
عذاب وعقوبت دین خلاص بولغای کیمین بدکردارلارنه قیلور
ایش لاریدین خبر بردی ایمدی خدا ترس لارنه قیلور التفات کرامت
لارین بیان قیلور اِنَّ الَّذِینَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَیْبِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ کَبِیرٌ یعنی بدرستیکه اول ارکیکه حضرت حق سبحانه وتعالی
نه طاعت وعبادت قیلورلارا ولارنه مغفرت قیلیب اولوغ مزدلار
بروراول قیلغانی بحنه عمل لارینغه اول مزد بهشت جاودان
تروربو مزد اول خلق نه تروریکم حضرت حق سبحانه وتعالی دین
اشکارا ء قورقسه لار پنهان ء قورقسه لار بار یا بحنه عمل قیلسه لار
امله حضرت حق سبحانه وتعالی نینک عزنی خوشنودلوقی بدنه نینک
قورقما

ئەۋلاد كۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قورقاغیدا ترور انینک اوچون إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
دیدی مقصود ایمان اسلام حضرت حق سبحانه و تعالی نینک قورقونچی
ترور هرکیشیکه قورقار فرمان بردار ترور هرکیم کردن قاچماس
بو یورغان خدمتینی بجان دل قبول قیلور بی فروالیق قیلماس هرکیشی
قورقماس بی فرمانلیق قیلور کردن کشلیک قیلور غلط یولدا
یورور طاعت و عبادت قالور حدیث دا ایداغ کلیب دورکیم مَنْ قَالَ
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ خَالِصًا مُخْلِصًا دَخَلَ الْجَنَّةَ
قَالَ اَوْ مَا اِخْلَاصُهَا قَالَ تَحْجُزُهَا عَنِ الْمَحَارِمِ یعنی هرکیم
اخلاص بیلان ایمان ایتی اسلامغه کیردی قبول قیلدی الله
تعالی انینک ایمان اسلامینی انکا تعین قیلدی خاصه بهشت
جاودانی اولارکه بی اخلاص ایتی لار نتیجه برماس اولارنینک
ایمان لاری ایمان ایتماغلیق لاری نینک باعثی خدای تعالی دین
قورقماقلیق ترور حرام دین پرهیز قیلماغلیق ترور نصیب هر عارف
اول ترورکیم خدای ترس لیکنی شعار قیلغای قرآن نینک معنی لاریغه

www.uyghurkitap.com

يخشى تأمل قيلغيل تا اينكه خدا ترس ليكني واونينك فائده سيني
بيلگايسين خداى تعالى ارتكاب دوركه مزد بزرگ دانشمندلارغه
بيك لارغه يا باى لارغه شيخ لارغه آخوند لارغه اولوغ خلقغه
ديماب دور بلكه خدا ترس لارغه ترور ديدى اول علمى دين
خبر بردى وَاَسِرُّوا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوا بِهٖ اِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ يعنى اى مسلمان مؤمين لاراى كافرلار
اگر نيچه پنهان توتسانكيز سوزينكيز لارني ايتسينكيز لارني ياكوزونكيز
لارني برقايدا بولسانكيزلار مخفى يا آشكارا الله تعالى بيلور سينه نكيز
لاراكى سوزنكيز لارني الله تعالى دانا و بينا ترور انداغ پنهان
وآشكارا ايتسينكيز لارغه جزا نكيز لارني بردورغلقي ليقغه يخشيلق
يمانليقغه يعنى بعضى لار بو آيت لفظ امر ترور ديب دورلار
معنى سى خبر برور يعنى اِنْ خَفَيْتُمْ وَكَلَامَكُمْ اَوْ اَعْلَنْتُمْ
فَاِنَّهُ عَلِيمٌ و بعضى لار ايتورلاركيم بو آيت قريش لارغه
كلكان ترور انداغ تيل لاريدا كونكل لاريدا پنهان وآشكارا
لاردا

ئەۋلاد گۈزۈيىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

لاردا انحضرت صلی الله علیه وسلم نی دوشمن توتار ایردیلار تولا یمان
لیق لار قیلور ایردیلار پریشان نالنرا سوزلارنی ایتور ایردیلار
بر بریلکا ایتور ایردیلار کیم آهسته آهسته سوزلاشینکلار محمدنینک خدای
بیلماسون وایشتماسون دیر ایردیلار آنده بو آیت کلدیکیم من
پنهان وآشکارانینک خدای ترور من همه نی علم قدیمی برله
بیلور من الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر اول خدای
که خلق قیلدی جمیع مخلوقاتنی نه اوچون بیلماسون اولارنینک حال
احوال لارینی یخشه ویمان لارینی پنهان وآشکارا لارینی ویخشی
لیق یتکورکوچی ترور بنده لارینه وقیل لطیف دوربین باریک بین
ترور شیرین کار ترور خبیر یعنی آگاه ترور نیچه نرسه لارنی نمرسه لار
دین خبر قیلغوچی ترور عارف کراک که ظاهر وباطنی پاک توتسه
حضرت الهیت وربوبیت دین اوزکاکه التفات قیلماس اول کیشی
نینک ظاهر باطنی یکسان بولور کونکلیدا ذره بغض حسد کینه
وعداوت هرگیز قالماغای وینه ایتی هو الذی جعل لکم

www.uyghurkitap.com

الأَرْضَ ذَلُولًا يعني اول خدايي كه سيزلاركه ير يوزيني فرمان بردار
قيلدي ذل رام بولماغليق يعني يومشاق بولماق يورسه آياغيني اغرتما
غاي فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ يعني يوروڭلار
اول يرنينك ايكنز ~~لاريدا~~ تاغلاريدا ويوللاريدا ويېنكيزلار ايكيلدين
چيققان وپيدا بولغان ميوه لاردين دانه لاريدين وگياهلاريدين
يراتيلدين يوزيگا چيققان حبات نباتات لاريني وَإِلَيْهِ النُّشُورُ
اول خدايي كه يراتكندور اولوك لارني تيريكوزوب گوردين چقاريب
قيامت كوني حسابي نينك جزاسيني برماك اوچون اي كافرلار
بيليڭلار وآگاه بولوڭلار بر ترورمن وبار ترورمن مينينك
بارلقيمغه دليل اول ترورکيم يراتيم آسمان لارني بلند توبردوك
سيز آراسته قيلديم اني يولدوزلار برله آي كون گا مكان برديم
انكا باقينكيزلار وير يوزيني سيزلار اوچون يومشاق قيلديم
انداي يورورسيزلار اياغينيزلارغه ياتقوزماي دورمن اني
زراعت لار قيلا سيزلار تجارت اوچون اولدور ورمن
گياه

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

کیالارنی وزراعتلارنی عوض بروریب برگان اون نی یوزگا مینک نی

ایجار سیزلار شهد شربتلارنی پیش سیزلار انیکلادین بولغان محصولات

لارنی نعمتلارنی حباتات و نباتاتلارنی و نینه جمع قیلوریب

سیزلار آندا اولوکسیزلار دیرینک ایچیدا یاتار سیزلار ویرالدیٔ

قیلوریب سیزلارنی یرده معذور ریب هیچ قادرکه اوستونیکیز لارغ

آسمان نی قیلدیم ایا غنیکیز آستیدا یرنی یراتیم یردین نعمتلارنی

قیلماق مینینک قدرتلاریم تروریب بو انواع نعمتلارنی بیانکیزلار

معدنکیزدا یهضم قیلماق مینینک قدرتلاریم تروریب او الکالذین

کیلین سیزلارنی تیرکوزماک بیزی آسان تروریب جلیل عظاعان

کلتوروکیزلار عرفان حاصل قیلیکیزلار عزیز دنیا و آخرت

بولونکلار کافر و فاسق بولمانکلار ذلیل خوار دنیا و آخرت بولمانکلار

چون حضرت حق سبحانهٗ و تعالی بو قسم اولوغ دلیل برهانلارنی

کورکوزدی هیچ وجه برله قبول قیلماغان کافرلارغه ایتی ای

بدبخت لار بیز نینک ایارگان قدرت حکمت لاریغه و آیات

www.uyghurkitap.com

دلیلیمیزغه انعام واکرامیمیزغه یوتمادینکیزلار وقبول قیلمادینکیز
لار سیزلارگا خدا ایلا یاساق یرگا بویرورمیز یوتوب ایبارور
یا بلایی ایبارورمیز آسماندین أَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ
ای کافرلار ایمین بولدونکیزلار خدای که آسماندا ترور قدرت
سلطنت لاری یعنی پادشاهلیقی عرشی کرسی ولوح قلم بهشت
دوزخ آفتاب ماهتاب بادلجمع بولدونکیزلار عذاب رحمت
فرشته لار بیدین أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ
یوتتورورمن سیزلارنی یرگا بیر تبرگاندین سونکرا انداغ اوزیکا
آلورکیم سودا غرق بولغاندیک بیر سیزلارنی انداغ قیلورکیم
قارون علیه اللعنه گا قیلغاندیک یوتار سیزلارنینک هیچ نام
نشانکیزلار قالماس أَمْ أَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ایمین بولدونکیزلار اول خدای که آسماندا قهر
قدرتی بی شمار بارترور اگر شمالغه بیورسه انداغ قیلغورکه عاد
نینک قومیغه قیلغاندیک یرده قدرتلاری بارترور اگر بیورسه
سیزلارنی

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە ...

سیزلارنی قوم نوح دیک غرق قیلور یا سنکیزنی تاشلاب بجالتی
لار اصحاب فیل تیرور انداغ ناچیز قیلورکیم بهایم نینک اغزیدا
او رولوب ایا غیدا سینیلیب بوزولغان زراعتدیک قیلورمن
فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ یعنی ای کافرلار من سیزلارکا اینهمه حجت
برهانلار ایتیم قبول قیلمادینکیزلار یات فرصت دا بیلکایسیزلار
من سیزلارنی نچوک قورقوتورمن عذاب عقوبت لار بیلان وَ
لَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ پس
بتحقیق دروغ کوی دیدیلار کافرلار اوز پیغمبرلارینی چنانچه
ای محمد سنی بو کافرلار یالغانچی دیکانلاری کامن نچوکی عذاب
لار قیلورمن اول کافرلارغه آنداغ منکرلیق نینک باعثی دین
و پیغمبرلاریم کا انکار قیلغانلاری نینک سببی دین و منینک امر
فرمانلاریمنی قبول قیلماغانلاری دین توتارمن اول افعال
ذمیمه لاری نینک شوم لوقیدین و قیلدیم بعضی لاری نینک صورتینی
اوز کا چه یمان صورت لار برله تبدیل بردیم بعضی لارنی خرس

uyghurkitap.com

وبعضی نه بجین بعضی لارنه کوسمار یعنی اکلرای ملکه کافرلاری
یات فرونتده من سیزلارنی انداغ قیلورمن کیم دنیا آخرت نینک
عذاب لاریغه مبتلا قیلیب انداکیم کوزورمن اَوَلَمْ یَرَوْا
اِلَی الطَّیْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَیَقْبِضْنَ ای کافرلار نه اوچون
باقمای سیزلار وکورمایسیزلار تو یا نکیزلاردا هوا قوشلاری
یچوک اوچارلار ونچوک توتارلار نچوک اولتورورلار
قنات لارینی آچیب یا ییب تبراتیب اوچارلار یغیب وتریب
توتارلار آیاغلاری برله اولتورور وچنکال لاری برله توتار
لار واولار لار بعضی لار توز توتوشوق لار ترتیب بیرلار اگرد
توشوق لار یرتیب بیرلار بو بیه منینک قدرت لارم ترور
مَا یُمْسِکُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ و ینه کیم ساقلار بو قوشلارنی سوادا
قنات لارینی آچیب و یغیب بوروکلاردا خدای بخشنده دین
اوزکا اِنَّهُ بِکُلِّ شَیْءٍ بَصِیرٌ بدرستیکه حق سبحانه وتعالی بیا
ترور همه نرسه لارکا داناترور جمع نرسه لارنینک صلاحی بخت
وفنادیغه

ئەۋلاد كۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

وفسادیغه یعنی یمانلیقیغه چون حضرت حق سبحانه وتعالی بیحه قوللارنی
یور وتوریوا د اقتات لاری برله دیبانک تا توفه‌نیک قناتی بار
او جالمالیدور کشب برکنینک توکی یوق اوچادور بس بو قدرت
حضرت الهی تورور قادر تورور تریک نی اولتورماککا اولوکنی
تیرکوزماککا ای کافرلار اگر سیزلارنی عذاب قیلیله کیمدورکه سیز
لارکا یاری برکای قولیدین خلاص قیلیب آلغای أَمَّنْ هَٰذَا
الَّذِی هُوَ جُندٌ لَّکُمْ یَنصُرُکُم مِّن دُونِ الرَّحْمَٰنِ
إِنِ الْکَافِرُونَ إِلَّا فِی غُرُورٍ یعنی کیمدورکه سیزلارکا لشکر
بولغای ویاری برگای سیزلارکا حق وجل وعلادین اوزکا
ای کافرلار سیزلارنی نفس شیطان فریفته قیلیب دور خلاص
بولماس سیزلار اول دشمن لاردین أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِی
یَرْزُقُکُمْ إِنْ أَمْسَکَ رِزْقَهُ بَل لَّجُّوا فِی عُتُوٍّ وَنُفُورٍ
یعنی کیم دورکه سیزلارکا رزق برگای اگر حق تعالی بر ماله
رزقینکیزلارنی ای کافرلار ای بدبخت لار بت لاردین قایسی

www.uyghurkitap.com

باطل عاطل بتیکنلار دورکه سیزلارگا شکر بولغای یاری برگای
سیزلارگا اگر بیر بلایی ایبارسه قایسی بُت لارینکیز درد قیلالور
وقایسی بت سیزلار رزق بیرور خدای تعالی برمای توختاسه
دیدی عاجز بولدی جمع کافرلار بو سوزنینک جوابیغه عاجز کلدی
اما کردن برمادیلار حضرت حق سبحانه وتعالی غه کردن کیشی
لیک قیلدی اول طاغی وباغی لار بلکه زیاده قیلدی خدادین
تا چاق لارینی خدای تعالی غه یوتماسلیک لارینی کفر طغیان
لارینی وعناد اشکبار لارینی ای درویش بیلیش اهل حق
سوزینی قبول قیلغیل تمرد عنادغه اوزونکنی ییراق قیلغیل
تا حق سبحانه وتعالی نینک دوست لاریدین بولغایسین چنانکه
خدای تعالی حق وباطل نی بیان قیلدی بعضی لار حق نی قبول
قیلدی بعضی لار قبول قیلمادیلار اولارنینک حال لارینی ایتی
أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ پس نه کیشی دور
که یوزی برله اوتیدا توروب پیشتقای مکر کباب اوتدا ایستار
اوزینی

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

اوزینی مشتاق لارغه نثار قیلورا مّن یمشی بسوّیاً علی

صِراطٍ مُستقیمٍ راه راست تاپقان دورلار اول کیشیلار که

راه راست دا یورورلار کافر دمؤمین بو یولدا برابر ایماس

دورلار مؤمین اگر قانچه یورسه لار هرگیز یقیلماسلار عون

عنایت حضرت الهی بر له ن ادچون که یول لاری راست تور

امّا کافرلار یورسه لار یوزلاری جه یقیلورلار کوب تاییلورلار

بلکه الگه و یولدا تاییغلیق تاییلیغ لیق دورلار مؤمین نینک کوزی ادچوق

ترور یولنی کورور بیور ردچوقور دین آتلاب اوتار یقیلماس

دونک دین سکراب اوتار مودور روب یقیلماس امّا کافرلار

مثالی بر قراغوترورکه هرگیز یورو یالماس چلی یقیلور ینه قوپه

ینه یقیلور هرگیز اول غمدین خلاص ایماس دور قیامت کونی

روان دوزخقه بارور مؤمین خوشحال خرامان جنت گا

بارورلار بعضی لار وتیب دورلار کیم بو آیت دین ابوجهل مراد

www.uyghurkitap.com

مراد تروریم دیب دورلار عالیم و زاهد اهل رفتانینگ احوال
لاری اولدور کیم مؤمین لار عقیده بیان قیلدی جاهل لار
نینگ اهل بدعت نینگ خلا تا ترس لار نینگ احوالی اولدور کیم
کافر عقیده بیان قیلدی نظم سیر عارف هردمی تا تخت
شاه؛ سیر زاهد مهی صد ساله راه؛ چونکه عارف ذوق شوق
محبت برله بنده لیک قیلور و طمع جنت بیلان عبادت قیلور
چون بحیوان وا نخواندی در بنی نظم یا یحبّو هُمْ قرین در مطلبی؛
بس محبت وصف دان ای عزیز؛ خوف نبود وصف یزدان عشق
نیز؛ وصف حق کو وصف مشت خاک کو؛ وصف عادت کو دود
صف پاک کو؛ مرد عارف نینگ نصیبه سی بو تروریم منکرلارنی
راه راست غه ایندالکای منکرلارغه رحم قیلغای بینالار نابیناغه
رحم قیلغاندیک رحم قیلغانی اول تروریم پجان یرلارده عصا کشی
لیک قیلورلار کورلارغه کوزلوک لار نصیحت موعظت قیلماقغه
توقف

ئەۋلاد كۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

توقتقیلماسونلار کافرلار سیزلارکا یاری برکوچی یمدور رزق
لارینکیزنی برکوچی کیم دور دیب ایردی انحضرت صلی الله علیه وسلم
انداغ ایتی لارکیم قُلْ هُوَ الَّذِیْ اَنْشَاَکُمْ یعنی ای محمد ایتیغیل
اول کافرلارغه سیزلارغه رزق برکوچی اولدورکیم اول خدای که
یاراتتی سیزلارنی قدرت برله اَنْشَاَکُمْ یاراتاغلیق بیدا قیلماغلیق
دوریوق یردین وَجَعَلَ لَکُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ
ویراتتی سیزلار اوچون کورار کوز وایشتور قولاق و داناکونکل
بردی بوایشنی بارلیقی نینک دلیلی تر دور بعضی نی قراغو بعضی نی
ساغراغو قیلاری بعضی نی کورکوچی وایشتکوچی قیلدی تاکه
بولار شکر قیلغایلار اولارغه قیاس قیلیب اوز پروردکارلارغه
انداغ شکر قیلغایلار که حددین فزون وعددین برون قَلِیْلاً
مَاتَشْکُرُوْنَ یا آزغنه شکر ایتادورلار یاهم ایتمایدورلار
نقیب درویش اولدورکیم اوزونکنینک بارلیقینکنی دیمه

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

آشیانیغه بارلیقینی واوزونینک نیک عملی نی بیله حضرت حق
سبحانه و تعالی دین بیلکیل مثنوی از کجا جویم علم از ترک علم خ
از کجا جویم سلم از ترک سلم خ از کجا جویم هست از ترک خ از کجا
جویم هست ترک از ترک دست خ هم توانی کرد یا نعم المعین خ
دیدهٔ معدوم را تو هست بین ای محمد بیلکیل کیم ثبت غه تالیندی
لار کافر بولدیلار اول فعل لار بیدین شکر ایتمادیلار حضرت
پروردیگاریغه قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ یعنی ایتقیل ای محمد اول جهنک کوفی لیزلارکا
نعمت بیرگوچی دنیا وآخرت دا رزق بیرگوچی تیرور لیزلارکا
اول خدایی که سیزلارنی عدم دین چیقاریب یر یوزیگا کاتوردی
و ینه جمع بولورسیزلار اولکا الذین کلین ینه تیریلورسیزلار آخر
بازگشتینک لار حضرت حق سبحانه و تعالی طرفیکا تیرور یا رحمتی غه
مشرف بولورسیزلار یا عذاب الیم نار جحیم غه مبتلا بولورسیزلار
مؤمنین

ئەۋلاد كورۇۋېنتى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولشىلار ئامبىرى

مؤمين لارانينك دوستلاری قوروللار اولارنی بهشت دا
اورون بررور جاودان کافرلار انکارکردن کمشی لیک قیلدی
لارا ولارنی دوزخ برزخوکرفتار قیلدی نصیب مرد عارف اول
دور کیم کورماکنی اینتماکنی سوزلاماکنی دانالیق نی تریکلیک نی
اولماکلیک نی حضرت حق سبحانه وتعالی دین بیلگای مثنوی چونکه سوزنای
منی بی دم من ناله مکن ؛ تا چو چنکی ننوازم زنوا هیچ مکو ؛
مثنوی ذره همچو کند نغس نغس ؛ چنک اکنون چنک خورشید اکت بس
رفت ازوی جنبش طبع سکون ؛ از چه آمد انا الیه راجعون ؛
جامه بحر نور خود راجع ؛ واز رقاع احلی مستوضع کشدیم ؛
در فروع واء ای مانده زغول ؛ لاف کم زن از فروع از اصول ؛
جنگ ما و صلح ما ای نور عین ؛ نیست از ما هست بین الاصبعین ؛
چون آز اول سورة تا اینجا از عذاب کافران و رحمت مؤمنان
وزنده کشدن ایشان قیامت کا منکر ایر دیلار المحضرت نی

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

مسخره توتارلار ایردیلار کیم ای محمد وَیَقُولُونَ مَتَیٰ هَٰذَا
الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی اول کافرلار ایتور ایردی
ای محمد اول ینیک قیامت بولادور اولوک تریلور دیکان سوزینی
قچان قیلادور اکر راست بولسه بیزکا خبر برکیل دیر ایردیلار
نیچه مرد عارف اولدورکیم منکرلارنینک انکارلاریدین پریشان
خاطر بولماسەلار بر دائم بیزدین بخشیشلار او توبەدورلار
واولاردین یمان هم کتیبدورلار الحمد الله که منکرلاردین
ایماس دورمیز خطاب مستطاب رب الارباب انداغ بولدیکیم
ای محمد جواب ایتقیل بو کافرلارغه کیم قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ
عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ یعنی ایتقیل ای محمد
قیامت بولماس دیکوچیلارکا من ایرماسمو پیغمبر برکزیده
قورقوتقوچی خبر برکوچی قیامت نی بیدا قیلغوچی منی ایار کان
تورور فرمان قیلور منکا هر نرسه نی که اول ایتسه من بیلورمن
اگر

ئەۋلاد كۆرۈپچىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

اگر ایشنماس من بیلماسمن کیم قچان بولور یا ایماسمو من رسول
ظاهر و پیدا یعنی منینک وجودوم سیزلارنینک ارالیکیزلاردین
پیداتر ور منینک بو عنصر لطیفم و وجود شریفم یالغان ایتماق
دین خیانت قیلماق دین مبرا تر ور من محمد اعلین تر ور من
و رسول مبین تر ور من کیم چون شمع دیک بیشتر تر ور من
سیز منکرلارنینک باد هواسیغه اوچماسمن فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً
سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ای محمد کورارلار اول کافرلار
یَوْمَ الْوَعِيدِ یعنی وعده کونینی پات فرصتده غمگین بولورلار
یوزلاری قرا کوزلاری چاقیر بولور اوزلاری پلید بولور
لار اول کیشی لار که کافر بولوب دورلار وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ایتورلار اولارغه که نه قیامت اوشبو
نه عذاب آخرت اوشبو دور که آرزو قیلور ایردینکیزلار
بولغانی اوشبو دور بعضی لار ایتورلارکیم مؤمنین لار ایتور

www.uyghurkitap.com

ایردیلار کیم خدای تعالی بو دنیادا فتح نصرت بردی آخرت دا هم
انشاء الله که علم نصرت برگای عذاب آخرت دین نجات برگای
و عقوبات قیامت دین هم خلاص لیق برگای دیر ایردیلار کافر
لار مسخره قوتنار ایردیلار کیم قچان بولور سیز لارنینگ قیامتینگیز
لار دیب حضرت حق سبحانه و تعالی بو آیت نی ایباردیکه ای محمد
کافرلار عذاب لارنی کورارلار کیم بدر جنگی کونیده کیکا اوخشه دنیا
دا کورارلار دیب کافرلار بو سوزدین بسیار غمگین و سیه روی بولدی
چون فرشته لار یکه کافرلار نینگ جانینی آلورلار اولار ایتور کیم ای
مسخره یاز کافرلار خدا و رسول نی مسخره قوتقوچی کافرلار
بو عذاب نیکه سیزلار کا تیلور میز اول مسخره قوتقانینگیز نینگ
شوم لوقی تورور مؤمنین لارغه ایتور ایردینگیز لارکیم قیامتینگیز
لار قچان بولور دیب خطاب کلدیکه قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ
اللّٰهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا یعنی ای محمد ایتقیل اول کافر
لاریکه

ئەۋلاد گۈزۈبىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

لاریکه سنکا مینک خلقینکغه مسخره لیک قیلورلار الذین ہلا
لتینکلنی قیلارلار و بیرانلارینک نیک تمی اولوم لارینی قیلارلار
ایتغیل ای کافرلار اگر منی و اولاریکه مینک برله ترورلار
مؤمین لاردین بیزنی سیزلارکا مرماکیلزلارنی بیزکا غالب قیلماس
دنیاو آخرت دا بیزکا رحمت قیلور دنیادا ہم بولسه فتح نصرت
بیزکا ترور سیزلارکا بو دنیا دا غم وغصه ترور آخرت دا عذاب
وعقوبت ترور فَمَن یُجِیْرُ الکافِرِینَ مِنَ عَذَابٍ اَلِیمٍ پس
عذاب قیامت دین عذاب دردناک وہمناک سہمناک دین
کیمدور سیزلارنی خلاص قیلغای آمان برگای یعنی بیزنیک
معبودیمیز الله تعالی ترور قادر وحیم ترور اما سیزلارکا
ہرگیز فتح نصرت یوق ترور بر چیبین نی کورونکیز دین
بیراق قیلالماس سیزلار و بیه ایتّی قُل هُوَ الرَّحمٰنُ اٰمَنَّا
بِهٖ وَعَلَیهِ تَوَکَّلنَا یعنی ای محمد ایتقیل بیزنیک معبود

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

معبود عیمیز بخشی بخشنده ترور بیزا انکا ایمان کلتوردوک
انکا توکل قیلدوق ایشیمیزنی انکا قویدوق یعنی تاشلادوق
امید عیمیز که بارکه آخرتده بیزنی اول تاشلاماى دشمن لارى
میزکا فتح نصرت بریب بیزکا غالب قیلغاى چونکه مؤمنین
لارغه مهربان ترور دوست لارى نینک ایشلارینی یوتکورچی
ترور توکل دیکان بر کیشیکا یولاناک دوراغه تکیه دیر لار
مرد عارف نینک نصیبه سی اولدور کیم انینک درکاه بارکاهیدین
یوزین اویروماغاى هیچ کمرسه دین هیچ غرسه دین بناه تیلاماغاى
کاى رحیم ترور دوست لارینی بر کیز تاشلاماس نفس جفاکی
کند بهشت بماکی کند بهشت نذار چو شمع او همکی دوست دوست

فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ بس یات عنه
کورارسیز لاراى مکه کافرلارى دوست لارغه دشمن لارنی
غالب قیلغاسمغیز دنیادا رحمتیمیزغه یتکوروب مینمؤمنین لارنی
آخرتده

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

آخرت دە چنانکە محمّدغە و محمّدی لارغە بدر جنکی دە قیلدوق
جبرائیل نە فوج ملائکە لار برلە ایباردوک مدد قیلدیلار ابو جهل و
اننک خلقینی اولتوروب کشتە دین پشتە لار چیقاردیلار درویشی
نینک نصیبە سی اولدور کیم بلاءغە صبر قیلغای منکرلارنینک جفاسیغە طاقت
قیلغای خدای تعالی انکا نصرت برکای هم منکرلار راه راستغە کیلکای
لار بعضی لار ایمان کلتوردیلار تصدیق قیلیب بعضی لار تقلید مؤمین
قیلیب ایمان کلتوردی بعضی لار اولوم قورقوبیدین ایمان کلتوردی
بعضی لار مال خوفیدین بعضی لار طمع دین ایمان کلتوردیلار انبیاء
و اولیالار وقتلاریدا قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ یعنی
ایتقیل ای محمّد اول دشمن لارغە بیان قیلغیل بیزنینک نعمت
و قدرت لاریمیزنی ای کافرلار جمع دریالارنینک و چشمەلارنینک
و رودلارنینک و چاه لارنینک سولاری یرکا کیریب سنکیب کتسە
فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ کیم دور کە سیزلارکا آقین سولارنی

www.uyghurkitap.com

یتکورگای قایسی معیوب باطل وعاطل نیّت لار نیکیز لار بردم سو
تابیب برالورمو ایرکونغه یتکورگای سیزلار نیکه اول آرام برگای سیزلارغه
هرگیز میسّر لار نیکیز بولماس انداغ ایشلار ای کافرلار ای
بدبخت ملعونلار باوجود لکار لقینکیز لار بیلان خدای تعالی
میزلار که تاتلیق سولارنی قدوق دین دریا دین چشمه دین
دین برادور بیز ایمان کلتوردوک وانکا توکّل قیلادور بیز
نه اوچون بیز انکا برماکای بحوک ضایع قیلغای بیزلارنی نقلی
دورکیم بر جاهیل طبیب باراردی بیز بل برله کاولاب متین برله
چوقوب بیرنینک استیدین تاتلیق چشمه کوچیقارالی خدانینک منّت
لیک کو بیدین ایچمایلی و خدانینک منّتین تارتمایلی دیرایردی
فی الحال کوزلاری کور بولدی آواز ایشتی ای جاهیل نادان
اول اوزونکدین کوزونکنی کور قیلغانی سونی کوزونکدین یراق
قیلیب کوزونکنی کور ار قیلغیل انداین کونکرا یوق سولارنی
پیدا

ئەۋلاد كۇرۇپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە ئەلىپبەلەرنى ئالماشتۇرۇش

پیدا قیلور منیز دیکیل ویب نصیب درویش اولدورکیم خلق نینک
ردّ قبولینی حضرت حق سبحانه وتعالی دین بیلکای عزّت حرمت نینک
باعثی نی طاعت وعبادت دین بیلکای خوارلیق زارلیق نی بی فرمان
لیق دین بیلکای حضرت رسول علیه السّلام ایتیلارکیم سوره ء
تبارک او توز آیت ترور شفقت قیلور اوقوغوچی نی مغفرت
قیلور الله تعالی جمیع کبیره وصغیره گناهلارینی عفو قیلور
آمین ربّ العالمین

www.uyghurkitap.com

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورلار ئامبىرى

بسم الله الرحمن الرحيم تفسير

لَا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ بعضى لار ايتورلار كيم كلمهٔ لا زياده
ترور معنى سى اول بولوركيم سوكند ياد قيلورمن قيامت غه يعنى
قيامت نينك حقى حرمتى بعضى لار ايتيمه لا زياده ايماس دور معنى سى
اندا غكه كافرلار ايتورلاركيم قيامتدا ايريلماك غلط ديرلار اولارنينك
سوزلارى يالغان ترور سوكند ياد قيلورمين قيامت بولماقى حق
دور كوا اشنى لكتور وب دورلاركيم لا اُقْسِم ديماك بيته قرات نينك
بلاسى ترور حضرت امير المؤمنين عثمان رضى الله عنه ايديلاركيم
بر آيته سوكند ياد قيلورمن قيامت كونى كه وَلَا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ
اللَّوَّامَةِ و سوكند ياد قيلورمن اول مؤمين لارنينك هميشه

www.uyghurkitap.com

اوزلارینی ملامت قیلورلار تولا طاعت لارینی آز دیبه لار آز
بیلیه لار امام حسن بصری رحمة الله علیه نیک قولی بیلان ترور
بینه بر قول بیلان قیامت کونی جمع نفس لوامه بولغوسی دور بیچه
طاعت قیلغان خلق چندان پشیمان قیلغایلار کیم نه اوچون تحی ع
تولاراق قیلماب دورمن دیب گنه کارلار نه اوچون مونداغ
یورودوم دیب اِنَّکُمْ مَبْعُوثُونَ هر آینه تریلورسیزلار اولگان
دین کین قَوْلُهُ تَعَالَى أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ
آیا حساب قیلور آدمی لاریکه منکر دورلار اولار خیال قیلورکیم
قیامت و حشر نشر بولماس چاچیلیب کیتکان استخوانلار جمع بولماس بَلَىٰ
قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ انداغ ایماسکه اولار خیال
قیلغانلاریک بلکه قادر ترورمیز نی راست قیلماقغه واعضالارینی
درست قیلماقغه اولگاندین کین بینه تریک لیک لیکلکی دیک قیلماقغه
استخوان اوشاق چونک بلکه گل بولسهم قیلغالی قادر دورمیز
قول

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قول لارینی یکانه افریدا قیلما قنغه چنانچه تیوه نینک قول دیکت
جنذئین حکمت لارانینک قول لاریدا بیراتغولوق قادر تورورمینز اولکان
لارنینه تیدکوزماک که چنانچه اولکان لارنینه تیدکوزماک بیزکا
ممکین تورور ممتنع ایماس تورورینه اولقی دیک تیرکوزورمیز
بَلْ یُرِیدُ الْإِنْسَانُ لِیَفْجُرَ أَمَامَهُ ایماس انداغ دورکه کافر
لار اینغالدیک قیامت نینک کلماککی کامنکیر تورورلار اما قیا متحقق و
راست تورور فاما کافرلار خواهلای دورلار دایم فسق فساد قیله
لار اما ایمان کلتورماسه لار قیامت کیونی بولماس دیلار یخشی
یمان اعمال نینک جزاسی غه منکر بولسه لار لهوطرب قیلسه لار
مسخره لیق بیله سورار لار انکرا ایردیلار قوله تعالی یَسْأَلُ أَیَّانَ
یَوْمُ الْقِیَامَةِ ای محمد قیامت قچان بولور اولکانلار قچان
تریلور جزای اعمال قچان بولور دیر ایردیلار بیز گنه قیلما یلی
دیر ایردیلار کافرلار خیال قیلور ایردی لارکیم قیامت بولماس هرگاه

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

گناه قیلغان بولساق عذاب عقوبت بولماس دیر ایردیلار بسیار
فاسق لار بار ترورلار کیم بر برلاریگا ایتورلار کیم کلاینک لار بر
قایداغ بولسه کونگلومیزنی خوش قیلالی آخر اولومیز معلوم ایماسکه
قایداغ بولور ایکان دیب بو سوز بیلان قیامت کا منکر بولغانی
بیلورگا فر بیلور الله تعالی قیامت نینگ علامتی غه خبر بریب دور کیم
فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ چون خیره بولغای متحیر بولغای کوزلار
قیامت ترس لاری دین وَخَسَفَ الْقَمَرُ چون آی قرانکغو بولغای
جمع نور نا پیدا بولغای آی نینگ تو تولماقینی خسفا دیرلار
وَجُمِعَ الشَّمْسُ یعنی یوما لاق لار آفتاب نی آی نی ایتو مغرب
دین طلوع قیلغایلار آی کون یا ایم کرد قیلورلار کونینی آی نی یوتنی
قولینی بوغوب اولتورگان اوی غه اوخشه یا ایم آی کون بر برج
دین چیقارلار حلی چیقمیش لاری سینک عکسیدا چیقمیش لار
وَالْقَمَرُ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ کافرلار ایتغای لار
قیامت

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قیامت کونی قاچار یر قیان خلاص بولور یر نه یردن دیکای یعنی
بو عذاب قیامت دین نچوک خلاص بولورمیز دیکای لار
کَلَّا لَا وَزَرَ یعنی انداغ ایماسکه اندا قاچادورغان عذاب
دین قوتولادورغان پناه آلادورغان یر آندا بولماس اِلَیٰ رَبِّکَ
یَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ یعنی بر وردیکار بولغان قرارگاه دل
آرام گاه اِسْتِقْرار تابماقدور یعنی خدای تعالی نینک عذابیدین
قاچیب بوکوب یاشونماقغه پناه بولماغای هیچ یرکه قاچیب قتولغای
بولماس مگر حق سبحانه و تعالی نینک فضلی کرمی دین اوزکه
شونداخلاص بولور بر شرطیکه قبول درگاه حضرت احد بولسه
یُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ یعنی خبر برور
آدمی لارنینک نچه یمان اعمال لاریکه اول عمرلاریدین
آخر عمری لاریغچه قیلغان لارینی خواه اوزی دین ایلکاری ایکان
خواه تاشلاب ایکان لار بَلِ الْاِنْسَانُ عَلیٰ نَفْسِهِ بَصِیْرَةٌ

www.uyghurkitap.com

بلکه جمیع آدمی لارا وزکیرد ارلاریغه کوائترورلار قیل یخشی
بینا و داناکیت یعنی جواب برماکه بی هیچ وجه علاج تاپالماس
وَلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهُ بو عالمدا قیلیب یاشورغان بیحه گناه لارنی
اندا قیلورلار آشکارا قیامتکه تانسه لار جمیع اعضالاری گواه لیق
برورلار جمیع کرد ارلاریغه لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ
یعنی تیل لارینکه حرکت قیلماس قیامت نینک دهشتیدین کوزلاماکنی
فراموش قیلور تعجیل قیلمانکیز لار قرآن اوقوماقغه اِنَّ عَلَيْنَا
جَمْعَهٗ وَقُرْاٰنَهٗ یعنی بیزنینک بیلان تروراى محمد کوکلونک
دا قرآن نی جمع قیلماق و بیزنینک دین ترور سنکا قرآن نی دیگر
باره اوقوتماق و یاد الدورماق فَاِذَا قَرَاْنٰهُ فَاتَّبِعْ
قُرْاٰنَهٗ پس هر وقتیکه ای محمد جبرائیل قرآن نی هرچکاله
اوقوسه سین انکاچی رولیک قیلیب اوقوغیل ثُمَّ اِنَّ عَلَيْنَا
بَيَانَهٗ اندین کین بدرستیکه بیز ترورمیز سنکا قرآن نی
بیان

ئەۋلاد كورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

بیان قیلماق اگر سینگا قرآن نینک معنیسی مشکل بولسا سینگا
بیز بیان قیلورمیز كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ؛ حقا که ای مدع
ایماس دور که کافرلار ایتقانیدیک اولار ایتورلار کیم قیامت
بولماس غلط دیب اول سوزلاری چنانکه دوست توتارلار
دنیانی وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ؛ یعنی قیامت کە اینک اوچون
منکر بولورلار که دنیانی دوست توتقانلار یدین دنیانینک
دوستیلار گوناگون بلالارغه سالور گناهلارنی باشلار
قال النبی علیه السلام حُبُّ الدُّنْیَا رَأْسُ کُلِّ خَطِیئَةٍ یعنی ای
درویش نصیبینک بوتورکیم دنیانینک دولتی نی کونگلونگدین
دنیا تیلاماک عز وجاه تیلاماک خلقنی کافر قیلغانیدور
کفر بیلان توتقان دور ؛ عز و غنا و سلطنت که بجفا ماتمیلکند ؛
فقیر و غنا و سلطنت جانینک ماتمیلکند ؛ کر کشتش است ناگهان
تونبدی بجو نکال ؛ نینک قیعل مالت آن کیسوی ماتمیلکند ؛

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

بس بیان قیلدی فضلت آخره نی دنیاغه ولقوت جله جلاله
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ط یعنی یوزلار
بولغای اول کون روشن تابان و تازه و خدایغه بقیه نکران
مؤمنلارغه حضرت دیداریدین کورکوزماکی حق تر واکر
قابل دیدار بولغان بولسه لار دین حضرت حق سبحانه وتعالی
دیدارینی دریغ قیلماس کورکوزور اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا لِقَائَكَ
وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ویوزلاری بولغای اول کون
ترش و قرا و دیدار حضرت الهی دین محروم قالغا نَعُوذُ بِاللّٰهِ
مِنْ ذٰلِكَ تَظُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ط بیلکایلار که
اولارغه ایش لار قیلغای لر اوچالاری نینک استخوانلارینی
همه اوشاتقایلار بیلکایلار که نجوک عذاب بر له قینا غایلار
عقر اوچاغ سیندورماق دور كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ
وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ چونکه روح بخته عمللاریغه میل قیلور یعنی اولوم که
یقین

ئەۋلاد كۆرۈپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولیازمىلار ئامبىرى

يقين يتاكرا ايتيلغايكم دوزخيم بواغريق قيلغاى صحت تابقاى تازه
جان بولغاى جان بينه اينك قالبيغه كيدار دقيدا فسون نى
ايتورلار دقيل فرشته لار ايغا يلار كيم كيمدوركه بو جان نى
اورينغه ايلتكاى حوا فرشته عذاب فرمان حضرت الهى بيلان
بر بزركى نقل قيلورلار كيم بر دوستوم بار ايردى فوت وقتى
بولدى من كيچه اينك اويىدا ياتار ايرديم كوردوم كيم رحمت فرشته
لارى وعذاب فرشته لارى تورارلار منتظر ايديلار كيم كا قبض
قيلماقغه فرمان بولغاى ديب لاجرم بو فرشته لار مناجات قيلديلار كيم
بو بنده اوزى مسلمان تورور اما عاصى تورور رحمت فرشته لارى
قبض قيلسه بولورمكين يا عذاب فرشته لارى قبض قيلورمكين
ديب آواز كلديكيم اى فرشته لار باقينك لار هيچ عمل صالح
بيله اخلاص قيليب دورمو يا يوق اكر عمل صالح برله اخلاص
قيلغان بولسه عذاب دين خلاص بولور اكر اخلاص برله قيلغان

www.uyghurkitap.com

عملی بولماسه عذاب عقوبت تارتار دیب کوردوم بیر فرشته
بالنه دین آیاغینی بوی قیلیب باقتی هیچ اعضالری قالمادی هیچ
اعضاسیدا یخشیلیق تابمادی القصه تیلی دین مریخشه تاپار
ایردی ایتی کیم الهی اوزکه اعضاسیدا تمام گناه دین بولک
نمه یوق اما تیلیدا بر مرتبه ایتیب ایکان لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ
وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
فرمان حضرت رب العزت دین اندانغ بولدیکیم ای فرشته لار
اول بنده م سعادتمندلاردین ایکان اول ذاکر بنده م نینک جمع
گناه لارینی عفو مغفرت قیلدیم بهشت کا ایلتینک لار دیکایلار
بهشت عنبر سرشت نصیب قیلغای بو واقعه نوادر الاصول دا
ترور وَظَنَّ اَنَّهُ الْفِرَاقُ بیلینک لارکیم اولوکن جدا بولماق
ترور مال اموال زن فرزند خویش تبار یار و دیار ملک
املاک

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە ئۇيغۇرسلار ئامبىرى

املاک دین وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ یورکا شور کنین
ساق بای غم یا قاتیغ لیق قاتیغ لیقغه الیشقای یا دنیانینک
رنج محنت لاری آخرت نینک عذاب عقوبت لاریغه الیشقای
عرب قاتیغ لیقنی ساق دیرلار اِلٰی رَبِّکَ یَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ
خلقنی اولکن بر ور دیکار طرفیکا هیداکا یلار یعنی بخت لیک لارنی
علیین طرفیکا ایبارکا یلار یعنی اسمان لار بدبخت لارنی سجین
لارغه تحت الثری ترور اندا هیداکا یلار بیته قاتی یرنینک
آسینیده دور فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰی اولار اول بدبخت لار
ترور کیم پیغمبر لارنی یالغانچی دیکان نماز اوتاماکان لار ترور لار
وَلٰکِنْ کَذَّبَ وَتَوَلّٰی ولیکن پیغمبر لارنی دروغ کوی
دیدیلار حضرت حق سبحانه و تعالی دین یوز اوروب دیلار ثُمَّ
ذَهَبَ اِلٰی اَهْلِهٖ یَتَمَطّٰی بینه اوز خلق اوزره خرام قیلدی
اَیَحْسَبُ الْاِنْسَانُ مراد ابوجهل ترور یا اوزکا کافر

www.uyghurkitap.com

يَتَمَطّٰى خرامان قيلماق ترور يعنى دعاى بد قيلدى بو كافرغه
ايتّى جل جلاله أَوْلٰى لَكَ فَأَوْلٰى ثُمَّ أَوْلٰى لَكَ فَأَوْلٰى
اى سنكا بولسون اى كافر يعنى سنكا بولسون اى كافر ينه واى
سنكا بولسه اى كافر يقين بولسون سنكا هلاك قيلغوچى شكنجه
يعنى اى كافر سنكا بلا يقين ترور پر حذر بولغيل اى كافر أَيَحْسَبُ
الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى اى ابو جهل ديكان كافر
انداغ قرار بر ورا ير ديكه قيامت يوق عذاب عقوبت يوق
اولكان خلق تريلماس دير ايردى حساب كتاب يوق دير ايردى
امّا اول كافر اعتقادلريك ايماس دور خداى تعالى قدرتى دين
خبر بردى أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنٰى يعنى ايماس ميدى
آدمى لارنيك اصلى برقطره بولغان آب منى دين خاتون لار رحميغه
ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوّٰى الذين سونكرا بر
باغلانغان قان ايردى يعنى سودين يراتتى الله تعالى آدمينى
راست

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

راست قیلدی آمنی قول بوت باشن کوز قولاق وجمع اعضا

جوارح لارنی فجعل منه الزوجین الذکر والانثی یس

آب منی دین یراتیب ایکی نی برجفت قیلدی برابر کاک مرتبه سینی

زاهد یعنی بچه دان لار ایچیدا خواه لاسه ایرکاک خواه لاسه تیشی

قیلور الیس ذالک بقادر علی ان یحیی الموتی یعنی اول

ایا سیمو کیم انداغ آب منی دین مونداغ توانا قادیر آدمیلارنی

یراتیب جان برله تیریلدورکوچی یعنی اول انداغ قادر تیرورکیم

همیشه بار ترور حق همیشه بولغای هر کیز یوق بولماغای

قال النبی السلام سبحانک

وبالله العصمة والتوفیق

آمین رب العالمین

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

سورة الدهر مدينة وهي ثلاثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْ
كُورًا يعنى بدرستيكه آدم عليه السلام نى آفريدا قيلدى
يوق ايدى بر دوران ايكندين كالبدى بتقول امام سيدى ايتيب
دورلار كيم آدم عليه السلام نينك كالبدى قرق يل مكه وطايف
نينك آراسيدا ياتتى باشى مكه طرفيكه آياغى طائف طرفيدا ايدى
اول تفراق ايردى بر پارچه بولوت توبه سيدا توروب قرق
كيچه كوندوز ياغدى يعنى بركم قرق كون غم ياغدى بر كون
شادليق يامغورى ياغدى يا اليجيق بولدى آفتاب تابش
قيلدى

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قیلدی آران غنه بوی تاک بولدی لاجرم جماع مسنون بولدی
یعنی قرا یالچیق بولدی شمال انکا تکدی قوریدی خام شمال
بولدی یعنی جنس آدمی بولدی اِنّا خَلَقْنَا الْاِنْسانَ مِنْ
نُطْفَةٍ اَمْشاجٍ یعنی بدرستیکه آفریدا قیلدی آدمی نینک ایر
خاتون نینک آب منی سینی آمیخته قیلیب نَبْتَلِیهِ فَجَعَلْناهُ
سَمِیعاً بَصِیراً یعنی سنایدورمیز فرزند آدم نی شریعت
بیلان تا اینکه پیدا بولور انینکدین خیر لا شرلار اوز اختیاری
بیلان چنانکه بیز علم قدیم بیلکه بیلا دورمیز بس انی کورکوچی
بیلکوچی توتغوچی یورکوچی یراتوق قطرهٔ آب منیدین
اِنّا هَدَیْناهُ السَّبِیلَ اِمّا شاکِراً وَاِمّا کَفُوراً یعنی بدرستیکه
کورکوزدوک بیز آدمی لارغه یخشی یولنی ویمانلیق وحق
باطل نی تا شکر ایتغایلار یا یوق اکر شکر ایتسه لار ایمان
ایتیب عمل صالح قیلسه لار یول کورکوزدورمیز اولارغه بیزینک

www.uyghurkitap.com

جو دکر میمیز دعفر آدم یوق ایردی بار قیلدوق تنفراقدین
سودین یراتوق فرزندلارینی بینا و شنوا قیلدوق حق باطل
یولنی کورکوزدوک اکر ایمان ایتیب عمل صالح قیلسه‌لار اوردن
لارینی جنت دا قیلورمیز ایمان ایتمای یمان ایشلارغه مشغول
بولوب عمری لارینی اوتکارسه‌لار اولارنینک جزالاری آتش دوزخ
تر و چنانکه هر ایکیلی لارنینک حالین بیان قیلور انّا اَعْتَدْ
نَا لِلْکافِرِینَ سَلاسِلاً وَاَغْلالاً وَسَعِیْرًا یعنی بدرستیکه
بیز طیار قیلدوق کافرنینک بویونلاریغه سالغای غل و زنجیر
لارنی که اولوغ اغیر بولغای و کویار اوت لارنی طیار قیلدوق
دیدی اِنَّ الْاَبْرارَ یَشْرَبُوْنَ مِنْ کَأْسٍ کانَ مِزاجُها
کافُوْرًا بدرستیکه بخت عمل لیق آزاده‌لار مؤمنین مسلمانلار
بیرینیز کارلار ایچکای جنت نینک شراب لاریدین انداغ بر
قدحیده آمیزش برکای بولغای لار ساوق لیق موزدین یادق
راق

ئەۋلاد گۈزۈبىستى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فوليالىسلار ئامبىرى

راق عمل دین تاتیلق راق یاغذین یومشاق راق قاردین
آق راق کافوردین خوشبوی راق بولغای کافور دیکان
جنّت ده بر چشمه ترور عَیْناً یَشْرَبُ بِهَا عِبادُ اللهِ
یُفَجِّرُونَهَا تَفْجِیراً یعنی کافور دیکان بر چشمه ترور جنّت دا
ایچار لار مؤمین بنده لار بیر کیم تیکسه لار انکا اولکای منزل
ایکینیز بولسون خواہ پست بولسون اول سوی زنجبیل هم دیرلار
دنیا سوینی دیک پست کا یوروب ایکینیز کا یورالماکای انداغ
ایماس خواہ الانان طرفیکه یورور خبر قیلدیکه خدای تعالی
بو یخشی خلق دور یُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَیَخَافُونَ یَوْماً
کَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِیراً ابو اول خلق دور کیم ازل کونیدا کی
قیلغان وعده لاریغه وفا قیلغای بولغای لار و عبادتی حضرت
الهی دین تعقید قیلماغان بولغای لار و فرقن کنت لارنی
کماینبغی بجا کلتورکان بولغای لار آخرت نینک عذاب عقوبت

www.uyghurkitap.com

نینک قاتیغ لیغیدین قورقان بولغایلار کناهنینک باعثی دین
اشکارا عقوبت قیلغایلار امام قتاده ایتورلار کون نینک
قاتیغ لیغی آنداغ دور کیم آسمان لار پاره پاره بولغای
یولدوزلار توکولگای تاغلار قوم ورولوب کیتکای آی کون
نینک هرکیز نوری قالماغای یر قاتیق تیترکای سولار هم
یرگا تورت یوز قرق تورت گز کیریب کیتکای ای جاهیل و
غافل آدمی لار اولارغه انداغ حال توشار بولسه سنکا نه
حال لار کیلکای و نچوک حال لار ده بولغایسین فریبی غافیلی
آدمیکه انداغ کون نی فرامو دینک هو العد نینکدا بولغای
الستعدادینی قیلیب غم یماکایسین کشاف کواشیدا انداغ
کلتوروب دورلار کیم بو آیت حضرت علی ابن ابی طالب
رضی الله عنه نینک حقیدا و انینک اهلی بیتی نینک حقیدا نازل
بولغان ترور نذر روزه توتوب ایردیلار حضرت شهزاده لار
اغزیق

ئەۋلاد گۈزۈپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

اغریق لارین صحت تاپماق اوچون چنانچه اوچ کون یه دریه
آچ روزه توتتی لار اولقی کونی افطار وقتیدا ابر تاپیپ بر ردین
نان الدیلار ایدا قویوب اولتوروب ایدیلار بیر کمسه یتیم
دورمن دیب تیلادی همه لاری نان لارینی انکا بردیلار تاغی بر
مسکین دورمن دیب کلدی ینه بردیلار اوچونچی اسیر دورمن
دیب کلدی انکا بردیلار حضرت علی کرم الله وجهه ذوالفقار
ضربه بیرله بو عالمنی آلدیلار بو اوچ بیرگان نان بیرله آخرتنی هم
آلدیلار دیب دورلار حضرت رسول علیه السلام نینک اولاد
اصحاب لارینینک مهر محبتی لارینی دل جان لاریغه آلغایلار
اولاریغه دعا قیلماقنی اوزلاریکه ورد قیلغایلار قال النبی
علیه السلام کل مؤمن تقی فهو الی :: اول ذات شریف
بابرکات وحمیده صفات نینک اولادیکه صحیح النسب دور اولارنی
دوست توتقای ابیات بهشت اشاراتی محمد المراد :: کلی کشاد
اندر کشاد اندر کشاد :: صد هزاران آفرین بر جان او :: بر قدوی

دوری فرزندان او ؛ آن خلیفه زاده کالی مقبلش ؛ داده اندر عنصری
جان و دلش ؛ گر ز بغداد دهری یار اسیند ؛ بی مزاجی آب گلی
نسل دیند ؛ شاخ هر جاکه روید هم گل است ؛ خم می هر جاکه جوشد هم
مل است ؛ گر ز مغرب بر زند خورشید سیر ؛ عین خورشید است
می چیزی دگر ؛ مقاتل نینک قولی بیلان بو آیت سه بر صحابه
نینک حقیدا نازل بولغان دیب دورلار آیت بو تورورکیم

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا

خورده نی بر ورلار حق نینک دوستلوقی اوچون اتاسیز یتیم لارغه
ایگه سیز اسیرلارغه مال سیز مسکین لارغه اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ
لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

بیرادورمن خورده نی سیزلارگا حق رضاسی
اوچون وطمع قیلمایدورمیز سیزلاردین جزا و ثنا
إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا بدرستیکه
بیز قورقادورمیز خدایمیزدین اول کونکه گناهکارلار نینک
یوز

www.uyghurkitap.com

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

يوزلارى قرا بولغاى چيراى لارى چيرتوق حال پريشان بولغاى
اول كون نينك قاتيق ليقى دين قاتيق دشوار ايش كلگاى
اول كون دا فَوَقٰيهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقّٰهُمْ
نَضْرَةً وَسُرُورًا ج پس مومنينك سببى بى دين اول قاتيق
كون يعنى دشوار لقيدين ساقلاغاى يوزلارينى تازه
و تابان قيلغاى كونگل لارينى شادمان قيلغاى و دشمن
لار يكه سياه روى لوق غم سيار و اندوه بى شمار لارنى سالغاى
دغايه سا قلاماق تلقيه كتشيكه برغم سپيش قيلغاى
وَجَزٰهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا يعنى جزا برگاى اولار
كيم صبر قيلادى بيلار طاعت عبادت نينك محنت رياضت لاريغه
بلا و قضا نينك قاتيغ ليقى دشوار ليقيغه بهشت جاويدان
برگاى و حرير تون لار برگاى دوستلاريغه بو عالمدا بلا
برگان بولسا انشاء الله كه عطا برگاى دنيادا غمده بولسه
آخرت دا شادليق بولغاى دنيادا بولارغه دشمن ايردى

انشاء الله که عقبی بولارغه شادلیق محل بولغای دنیادا
تون لاری جنده ایرسه آخرت تونلاری حلّه بولغای آنچه بین
کمیکله بتیمیش قاش حلّه کیدورسه لارا و بدان لارغه بتیمیش مینک
قات حلّه کیدورکایلار هر قایسی حلّه بولاک رنکده نفیس لیقی
لالّه دین نفیس بولغای مُتَّکِئِیْنَ فِیْهَا عَلَی الْاَرَائِکِ
تکیه قیلیب اولتورغای اول جنت نینک تخت لاردا آراسته
بولغای اول تخت در گلار برله پر تخت نینک آلدا بُستان
لار بستان نینک آلدا کوشک گلستان لار بولغای بو رحمت
الهی اول کیشی لارکه مبو لورکه فانی دنیادا فقیر لیق طاقت بلا
و محنت مشقّت دا صبر قیلغان قضای الهی غه رضا برگان
نعمت های حضرت پادشاه غه شکر قیلغان حضرت پروردیگار
نینک وحدانیتی غه اقرار بولغان حضرت نبوت پناهی نینک
رسالتی کا اقرار بولغان ایمان کلتورگان سعادتمند مؤمین
بنده لارغه بولغای لَا یَرَوْنَ فِیْهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِیْرًا

ئەۋلاد كۈزۈپسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

کورماکای لار اول بهشتی لار بهشتدا آفتاب نینک اسیغ لیق
لارینی و ماهتاب نینک ساوق لارینی اینک اوچون کیم فانی دنیادا
اسیغ ساوق غه طاقت قیلغان بولغای اسیغ ساوق دین
قورقوب عبادتی حضرت الهی (دین) نی تاشلاماغان ایرسه لار
بو باعث دین بهشت دا اسیغ ساوق دین معاف مرفوع
التلم بولغای چون اولار یکه حضرت حق سبحانه و تعالی غه ایمان
کلتورماگان بولسه لار طاعت عبادت حضرت الهی غه کردن کش
لیک قیلغان بولسه لار فانی دنیادا اسیغ و ساوق دین قاچیب
دنیانینک عیش و فراغت لاریغه مغرور بولوب عبادت قیل
ماغان بولسه لار اولارنینک اورونلاری دوزخ برزخ
بولغای اینک اسیغ و ساوق لاری بیله مبتلا بولغای هرگیز
عذاب عقوبت دین خلاص بولماس وَ دانِیَةً عَلَیْهِمْ
ظِلالُها و یقین بولغای اول بهشت دا سایه لیک درخت
لار وَذُلِّلَتْ قُطُوفُها تَذْلِیلاً یقین قیلورلار

ئۇيغۇر كىتاب www.uyghurkitap.com

بهشتی لارغه بهشت نعمت لارینی خوا اولتورو بخوا یاتیب برطریقه
دایه لار بیرلار امام مجاهد ایتور بهشت نینگ یری کموشتدین
بولغای میوه لاری لعل یاقوت یونجی مرجان زمرد زبرجد
گوهر فیروزه دین بولغای برگ لاری یاشیل یاقوت دین بولغای
رنج زحمت یوق ایب بیرلار بهشتی لارغه ترور دوزخی لارینگ
ییماک ایچماک لاری لیریغ زیرز قوم عشلیق ترو علین دیب
قاتان بیرینگ نی ایتور لار اولارکیم حق تعالی نی قبول قیلدی
هرقچان ایش قیلسه لار مقبول الهی ترور اولارکیم رد
قیلغان بولسه لار هر ایش قیلسه لار رد ترور هرگیز قبول
بولماس وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ یعنی بهشتی
لارغه یحنی سروپای لار مشرب لار و قدح لار برکمایلار
التون دین کموش دین وَأَكْوَابٍ یعنی دسته کوزه لار برگای
لار كَانَتْ قَوَارِيرَا قَوَارِيرَا مِنْ فِضَّةٍ یعنی اول
کوزه لار نقره دین شیشه دین صاف مصفا راق بولغای

هر غرش

ئەۋلاد كورۇپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورلار ئامبىرى

هر غرشه که ایچیکه آن تاشیدین ظاهر بولغای بو عالم نینک شیشه
سی تغرا قدین او عالم نینک شیشه سی نقره دین ترور
قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ۝ اندازه قیلغان بولغایلار فرشته لار
هر قایسی کوزه شراب های بهشتی نی برکیشی لیراب بولغونچه برگای
اندین کم زیاده بولماغای او لطافت نزاکت که اول شربت
لارده بار دور او زلگا عزیز لارده بار کیبیز بولماغای وَيُسْقَوْنَ
فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ۝ بریلگای اول بهشتی
لارکه بهشتده اشراب قدحی که انینک آمیزش بهشت نینک
خوش بوی زنجبیل دین ترور وقیل عرب زنجبیل دیب چشمه
ایتورکه اول چشمه بهشتده بولغای عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى
سَلْسَبِيلًا ۝ چشمه ترور سلسبیل ام دیرلار.
وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ ۝ و بولغای
بولاریغه کودک بچه لار توغمه لار جاویدیم خذمتکار بولغای
همه دُر دُر کوش بولغای یاش ترور قریماغایلار جیرایلیق

www.uyghurkitap.com

دورلار جال جال لاری هرگیز زبون بولماغای بعضی لار
ایتورلار کیم بو خدمتکارلار کا فرنگچه تروزم دیب دورلار
نارسیده اوغلان بولغایلار بعضی لار ایتور اول خدمتکارلار کی
بو عالمدا قیلغان یخشی عمل لاری هم دیب دورلار حق سبحانه و تعالی
اول صورت هیئتلار بیلان خدمتکار ایبارگایلار اذا
رَأَیتَهُمْ حسب لُؤلُؤًا مَنثُورًا هرچندکه
کورگا بیمیزلار اول خادم لارنی خیال قیلغای سیزلارکه
آق مروارید دین بولغای عوجوم بولوب ساچیلغای
نهایت آق لیقی دا پاکیزه لیکلادا گردانه دورلار بر برلاری
بمت
دین جدا جدا قول قاوشتوروب خدمت دا توریلار بو خد
کارلار بو قسم بولغایلار بیلگای سیزلار بولار خدمت قیلغان
کیشی نه طریقه دا بولغای سیز اندا بهشتی دا خوش لوق لارنی
و هر وقتیکه وَإِذَا رَأَیتَ ثَمَّ رَأَیتَ نَعِیمًا وَمُلْكًا
كَبِیرًا چون ای محمد کورگا سیز والوان تورلوک
نعمت

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

نعمت لارغه اولوغ عزت لارغه وحرمت لیک پادشالیق نی
قال النبی علیه السلام أدنی أهل الجنة منزلة من ینظر
الی ملکه مسیرة الف عام یری کما اقصاه کما یری ادناه
یعنی کمترین بهشتی لار اوز ملک لارغه بو حدینی اوحدی
غچه مینک یل لیق کورگای لار یراق یقین کورونگای آفتاب
ماهتاب بعه اوچنه اول ملک لارکه بوزولماقی یوق امام
مقاتل ایتور لارکیم ملک کیردیلکان انواع ملک غه ایتور لارکیم
٧٠ مینک حاجب یعنی یساول ایشیکده دربان بولغای
بر قیچانکیم کیرار بولسه لار رخصت برله کیرگایلار بی رخصت
کیرالماغایلار خدای تعالی نینک سلامینی یتکورگایلار هدیه
تحفه لار کلتورگایلار هیچ کوز انواع نعمت لارنی کورماکان وقولاق
ایشتماکان هیچ دماغیغه یدی لماکان وکونکلی گاهم یتماکان
بولغای فرشته لار ایغایلارکیم ای بخت سعادتمند حق سبحانه
وتعالی سیندین خوشنود ترور دیکایلار

www.uyghurkitap.com

عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٌ اِسْتَبْرَقٌ ق یعنی بو
بهشتی لارنینک کیکان تونلاری هم زیبا و اطلس بولغای و
اِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا اَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ ط یعنی تونلاری سبز حلّه
دین سبز سندس دین و استبرق دین هر مؤمنین که ییتمیش قات
حلّه برکای هر قایسی بولک رنکده بولغای نفیس کیکلی کلی لاله
دین نفیس راق خوش رنک راق آراسته بولغای اول بهشتی
لار بو حلّه لار برله ایلیک لاریدا انکشتر بولغای آلتون کموشدین
نه اوچونکیم بریم بو عالمدا ایلیک لاریدا کی انکشتر لاریکه فخر
قیلورلار حق سبحانه وتعالی بهشتی لارنی بو صفت برله یاد قیلدی
وینه ایتی وَسَقٰیهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُوْرًا ه لا وربکای
اول بهشتی لارکه شربتهای پاکیزه که ایچه لار انکلاردین هرکیز
بول نجاست بولماس بلکه تن لاریدین بر تر پیدا بولور
خلاص مشک نینک یدی کلور پاک قیلغوچی ترور کونکل
لاریدین کینه نی حسد دین و بی واسطه قدح لارنی لبیکه ییتکور
کایلار

ئەۋلاد گۈزۈپسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

کایلار پر شراب طهور دین بولغای اول قدح لار ییتیل یاقوت
دین بولغای بو قسم عزت حرمت لار معتقد لار غه دور یعنی میانه
لار غه اول نیکه بخت لار اول شراب دین ایچیب مست جلال حضرت
ذو الجلال بولغای الله تعالی حجاب لارنی ارادین کوتارگای
لار بیچون و بیچگونه و بی شبهه و بی غونه دیدار کورگوزگای
لار بی جهت بی مکان کورگایلار اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِکَرَمِکَ
مِنَ الْمُقَرَّبِیْنَ اِنَّ هٰذَا کَانَ لَکُمْ جَزَاءً بدرستیکه
شبو بخشلیق لار که ایتیلدی بار ترور بار اییدی بار
بولغوچی ترور سیز لار که جاوید و مخلد یاداش ترور سیز لار که
وَکَانَ سَعْیُکُمْ مَشْکُوْرًا حضرت حق سبحانه و تعالی
سیز لار که سعی و کوشش جد جهد بیلان قیلغان عبادت لارینگیزنی
پذیرفته قبول قیلغای هرگیز ضایع قیلماغای بلکه آرزو ایب
تولانی برگوچی دور اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَیْکَ الْقُرْاٰنَ
تَنْزِیْلًا بدرستیکه بیز ایباردوک قرآن نی پراکنده اکر بر

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى www.uyghurkitap.com

اکر بریولی ایبار ساک اورکانغاکی مشکل بولور ایردی قرآنی
ایباردوک سنکا وبیغمبر قیلدوق سنی خلق عالم که اعزیته لار ساحر
دیه لار سین زنهار صبر قیلغیل فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا
تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا ای محمد سین صبر قیلغیل
پرورد یکار ینک حکمی اوچون صبر قیلغیل و ارکان احکام
اسلام الشریف فی خلق غه یتکورماک اوچون صبر قیلغیل اکر سنی
دروغ کوی دیه لار و مصیبت لارغه و طاعت نیک آداسیغه
و ناسیاسیغه فرمان بردار قیلماغیل هیچ کافر بیرغه کاریغه
یعنی اول حرامزاده ولید این میغره و عده ایردیکه اول
حرامزاده لار ایتور لار کیم ای محمد سین بسیار نامراد ترو
سین بیز سنکا بسیار مال برالی حرایلیق قیزلارغه الیب برالی
بو پیغمبر لیک ایشینکدین یانغیل و بو قول دیکر بو کوزلارغه
ایتقوچی ابوجهل ایردی هم دیب دورلار که حضرت رسول
علیه السلام نی نماز اوتاکالی قویمادی منع قیلور ایردی
واذ

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر، قوليازمىلار ئامبىرى

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَاَصِيلاً یاد قیلغیل ای
محمد خدا ینکلی بامداد وشبانکاه یعنی ایرته بامداد قیلغیل آخشام
پیشین دیگر شام خفتن نی وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ
لَيْلاً طَوِيلاً یعنی کیچه لاردین بیس سجده قیل بیرور دیکار ینکغه
یعنی نماز شام نماز خفتن نی اوتاکیل پاک بیرله یاد قیلغیل انی
اوزون کیچه لارده عبادت قیلغیل کیچه لار نماز قیلغیل تیلنک بیله
تسبیح تهلیل ایتقیل اِنَّ هٰؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَ
يَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْماً ثَقِيلاً بدرستیکه اولار ثقیلاً
کافرلار دوکت توتادورلار دنیانی یوزمینک اضطرابیلار
بیرله اوتکازادور عمرنی اینک جبش جمعی بیداد دنیا کوییدا آغیل
سمانلیق غمی نی آنچه بیرلار حد حسابی یوق دورکه یوز حصه
نینک بیر حصه سی آخرت نینک غمینی یماس لار اَمّا مؤمنین لارغه
هم دنیا غمی بولغای هم آخرت غمی بولغای دنیا نینک تدبیرینی
بقدر حال قیلور اما عاشق لارغه دوکت غمیدین اوزکه غم نی

يعا سلار اوزكه عرسه بيله بيرله ايشلاري بولماس ،

شعر

عاشق كز عشق رحمن دور قوت ؞ صد عدن بهشتي بيزروتر توت ؞

ملك دنيا تن پرستان را حلال ؞ ما غلام عشق ملك لايزال ؞

بهشت جنت گرد آرم در نظر ؞ در كنم خدمت من از خوف سقر ؞

مؤمنين باشيم سلامت جوي من ؞ زانكه اين هردو بود حظ بدن ؞

وبطريق تعريض تغير بنيه قيلدى واولارغا ايتى نَحنُ وَ خَلَقنَاهُم وَشَدَدنَا أَسرَهُم يعني بيز خلق قيلدوق اولارنى واستوار قيلدوق جمع اوستخوانلارنى و رگ پي لارينى ايل ارقه لاردين بول غايت چقار يرلارينى اى محمد اين بيچه ايش لارينى بيز قيلدوق بيس اوزلارى نه اوچون غم كيزلارنه اوتوب عمرلارينى دنيا طلبى دا اوتكازورلار دنيانينك دوستلوقيغه مستغرق بولورلار هيچ قدم لارينى بى طمع دنيا يريكه قويماس لارى نينك خالق رزاق غه يوز اويورلار

واذا

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا اَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا یعنی هر وقتیکه خواهلاساق
همین ساعت اولارنی هلاک قیلیب سنه اولاردین یخشیراقنی کلتورک
کلتورورمیز خواهلاساق بدل قیلورمیز انداغ ایشقه بیز مختار ترور
میز قادیر حکیم غفار ترورمیز کریم ستار واحد القهار ترورمیز
اما یات هلاک قیلمامیز اگر وقتی کلسه اگر توفیق که آمات
قیلساق ایمان ایتورلار اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّ
تَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيلًا بدرستیکه بشبو سوزلار پند نصیحت
ترورکیزلارکه لطفی ترور دوستلارغه چونکه انداغ بهشتی
لار حالین بیان قیلیندی پس اولارنینگ رفتارلاریدین
بیان قیلور پس هرکمرسه خواهلاسه اولارنینگ حال لارینی و
اعمال لارینی و جزا بیلگای کرک حق سبحانه و تعالی نینگ
بندهء لیکینی قیلغای و رضالیقنی ایزدالگای و اوزنینگ دعوا
و هوسینی تاشلاغای وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ ونمرکه
نکه وهواء لاماتکیز لارسیز لار مگر اینکه حق تعالی خواهلاماسه

إِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيماً حَكِيماً بدرستيكه الله تعالى بار ايدى بار
بولغاى بخشيده دانا دور بخشيده اوستوار قيلغوچى غلط كارليق
انكار وا ايماس دور يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ
حضرت سبحانه وتعالى اگر كيمرسه نى خواهلاسه هماين ساعتده اوز كوزور
رحمت في منتهاسيغه يعنى ايمان عطا قيلور بهشتى جاودان
غه كيركوزور وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَاباً أَلِيماً
وكافرلارغه وستمكارلارغه دو دشمن لارغه طيار قيلدوق قايغ
الشكنجه لارنى وو دردليق عذاب لارنى يعنى كافرلارنيك كافر
ليق لارى اولارنى دوزخقه كيركوزكاى الله تعالى جزا
كيردا دلارينى بركاى والله اعلم
بحقيقة الحال.

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

سورة مرسلات وهي خمسون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

والمرسلات بحرمت ايبارگان شمال لار عرفاً
ديب اطه نينك يالين غه ايتور لار يخشي ايشغه ايتور لار
بي دربي اطه نينك يا ليديك متصل قيلي بحرمت ايباريلگان
فرشته كه نيكو كار صالح پرهيزكار لارغه فالعاصفات
عصفاً بحرمت قاتيق شمال لار كه يور كوچي دور لار
يرلوك نينك آرا لكيدا شدت لار بيلان. والناشرات
نشراً بحرمت شمال لار يكه بولوت لارني مغرب دين
مشرقغه پراكنده قيليب روانه قيلغا يلار. فالفا
رقات فرقاً بس بحرمت لار يكه سالقايلار حضرت
حق سبحانه وتعالى وحي الهام لارني پيغمبر لار نينك

www.uyghurkitap.com

نیک کونکلیکه فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ٥

حجّت و دلیل لار بیدا قیلماق اوچون و قورقوتماق اوچون

یعنی حضرت پروردیکار ایبارکان کتاب لاری کلیمه لارینی

وعدُ وعید لارینی خلقغه یتکورماک اوچون ایبارکان تورور لار

اولار قوم لاریغه بیلدورکایلار اوستاد ۔ شاکردلاریغه

علما لار عوام خلقغه بیلدورکایلار آنچه که ایتقایلار بوپون

لاریدین ساقط قیلغایلار تا انکه قیامت کونی اولاردین

حساب آلغانده عذاب قیلغانده بیز که کیشی ایتمادی

ایشتمادوک بلمایدور مینز دیالماکای بیزکه کیشی قیامت

حشر نشرنی بو حساب کتابنی عذاب عقوبت لاردین

خبردار قیلدی دیالماکای إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ

بدرستیکه سیزغه که وعده وعیدلار بولونوب ایردین

قورقوتوب ایردی سیزآینه واقع بولغوچی تورور بهشت

دوزخ حق تورور موت حیات حق دور شک یوق

فَإِذَا

ئەۋلاد گۈزىيسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فوليانتلار ئامبىرى

فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ۸ کونی بولورکه یولدوزلارنینک
نورلاری زایل بولور مکان معین لاریدین قوپولغایلار
وَاِذَا السَّمَاۤءُ فُرِجَتْ ۹ وبس اسمان بیست بولور
رخنه رخنه پاره پاره ذره ذره بولور اندین کیین یوق
بولوب کتار - وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۱۰ تاغلار اتقان
یونگلدیک توزوب میرالندی بولوب ریزه ریزه بولوب
آخر توغ بولوب دوزخی لارنینک یوزلاریکه التوروب
یوقالیب کتار - وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ۱۱ چونکه پیغمبرلار
بر یرکه یغیلغایلار وجمع بولغایلار مونداغ ایشی واقع
بولغاندین کیین قیامت بولغای لِاَیِّ یَوْمٍ اُجِّلَتْ ۱۲
بیلورادلوغ ایشلار قیسی کونده بیلکورور اولکونینکه تاخیر
تاییب تورغای :. لِیَوْمِ الْفَصْلِ وَمَا اَدْرٰیکَ
مَا یَوْمُ الْفَصْلِ ۱۴ :. جواب ایتی که اول کون حق نی باطل
دین ایرو ورکونه تر و رای محمد سین بیلکایسین بو

www.uyghurkitap.com

بو اولوغ کون نینک بولماقینی اول کون قیامت کونی ترور
نفخ صور بولورلار قاتیق تبرار آسمان یر بیلیب پاره
پاره بولوشقه الور تاغلار پاره پاره بولوشقه آلور یولدوز
لار توکولوشقه آلور پیغمبرلار جمع بولغای لار هم خصم لارغه
سوالیشقه آلغایلار اول کونده کافرلارنینک حال احوال
لاریغه چنانچه حق تعالی ایتی وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
٥ لا وای اول کونده یا الغانچلارغه ویل دیلان وادی ترور
دوزخده اگر تاغلارنی سالسه کداز بولوب کتار بو کافر
لارنینک اورنی ترور نعوذ بالله من ذالک أَلَمْ نُهْلِكِ
الْأَوَّلِينَ ٥ لا یعنی بیز قیلدوق مو قوم نوحنی ثُمَّ
نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ج پس اولارنینک ارقاسی
دین کیر کوزدوک تغراقیغه و نیست نابود قیلدوق قوم
لوط قومی و ثمود فرعون اندین اوزکه لارینی که پیغمبر
لاریغه ایمان کلتورمادیلار .

کذالک

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورلار ئامبىرى

كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ

۝ يعنى گناهكارلارنى كافرلارنى امت لارينكنى تيغ قهر غضب
بيله قاتيغ توتارميز سنكا فتح نصرت برورميز بس اولاركه
قيامتكه تايل ايماس كتورلار منكر دورلار نيست نابود
قيلورميز بيز كه قادر ترورميز قيامتنى كلتورورميز
بهر اولوك لارنى قدرت بيله تيركوزورميز دولت لارنى بهشت كه
كيركوزورميز دشمن لارنى دوزخقه ايبارورميز بو بيچه
ايتكان سوزلار وقوعغه كلور ايشلار ترور حق وراست
ترور اَلَمْ نَخْلُقْكُّمْ مِّنْ مَّآءٍ مَّهِينٍ ۝ يعنى سيزلارنى
خلق قيلماديوق اتا انالاريزلارينك ناپاك سولاردين
چيقارماديوق مو اولارينك نشاسته كاهلاريدين
فَجَعَلْنٰهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۝ بس اوستوار قيلديوق
اول سوينى انالار رحم لاريدا إِلٰى قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝
تا اندازه وقتيغچه اندازه سى توقوز اى توقوز كون ترور

www.uyghurkitap.com

یا اندین آز راق یا اندک تولاراق فَقَدَّرْنَاهُ فَنِعْمَ

الْقَادِرُونَ ج اندازه قیلدوق اول وقت ساعت نی

هم کم زیاده قیلماسلیمیز بیس بنز یخشی اندازه قیلغوچی دور

میز بو عجب دلیل حجت لارنی قیامت نینک منکر لاریغه کلتورکان

ترورلار وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ لا هلاک بولسون

قیامت نینک منکر لاری ایمان اسلام نینک منکر لاری اَلَمْ

نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا قیلمادوق یرنی

اولکانلارنی جمع قیلغوچی بر یرکه بیوند قیلغوچی بلکه یرنی

اولوک تریک لارکه قرارگاه قیلدوق وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ

شَامِخَاتٍ ط قیلدوق تاغلارنی محکم اوستوار بلند قیلدوق

چندین هزاران هزار منفعت لار اندا بنیاد قیلدوق چنانچه

آلتون کموش لعل یاقوت فیروزه زمرد زبرجد عور قورچ

قورغوشون میس هنوز موندین بولک آنچه که تاشدین

چیقادور عزیز لارنی رواسی استوار ایتی شموخ ایلکنیز لیک

د

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

وَ اَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ۝ وتسو بردوک سیزلارگه تنچی خوش
طعم سولارنی تاتلیق ساوق خوش رنگ سولارنی بردوک باوجود
این کافر بولادو تکیزلار جزا بردوک سیزلارگه وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ وای هلاک باد پیغمبرنی دروغ گوی توتقوچی
لارغه یعنی کافرلارغه اِنْطَلِقُوا اِلَى مَا كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّ
بُونَ ۝ ایتیلور قیامت کونی بارینگلار ای کافرلار اول یانغه
کیم بار ایردینگیزلار اول دین ملت ده دروغ گوی توتار
ایردینگیزلار پیغمبرلارنی ایمدی اول ایشینگیزلارنینگ شوملوقه
دین دوزخ بارینگلار اِنْطَلِقُوا اِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ
شُعَبٍ ۝ بارینگیزلار اول توتون سارینغه سه شاخ بولغای
یعنی نهایتی قرا بولس بولغای کافرلارنی احاطه قیلیب آلغای
لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ ۝ یعنی اول توتون ساوق
ایماس دور الیغ لیق هیچ اوت دین کم اما آن اینگ سایه لیک
(بولغای) بولوب ایکلدین هیچ منفعت دوزخی لارغه بولماغای

www.uyghurkitap.com

هیچ آرام برماگای إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ بدرستیکه
دوزخ قه سالور خذرلارنی یعنی اخکرلارنی اولوغ کوشک لاردیک
اول اخکرلار یعنه جلکرلارینک تاملاری یرینک لار بولغای كَأَنَّهُ
جِمَالَتٌ صُفْرٌ گویاکه اول اخکرلار قرا بغرا تیوه لارنی اوخشاغای
اندیک سریغ قه مایل تر در فحر کوشک جملی قرام تیل تیوه وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ وای هلاک بولسون اول کافرلارکیم
دروغ گوی توتارلار پیغمبرینی هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ
وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ
وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ
هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ یعنی
بو اول کون تر وریکم جدا قیلورلار دوست لارنی دشمن
لاردین سیزلارنی جمع قیلدوق سیزلارنی بورونقی
قوم لار بیلان فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ
ای کافرلار اگر سیزلارنینک مکر حیله نکیز لار عذاب
عقوبت

ئەۋلاد كۆرۈنۈشى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

عقوبت دین خلاص بولا قیغه علاجینکیز لار بولسه قیلینکیز لار
قتولینکیز لار یعنی بو سوز کافرلارغه سرزنش ترور
وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ۝ وای هلاک بولسون
اول کافرلارغه کیم پیغمبر لارنی دروغ گوی توتّی لار دشمن
لار حالین بیان قیلیندی اعدی دوست لارنینک احوال
لارین اعیان قیلور ـ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ
وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ۝ هر آینه پرهیزکار لارغه
وگنهکاردین یراق تورغوچیلارغه بوستان لارنینک سایه‌سی
بولغای شن بهشت لیک نسیم لاری عطر عنبر آمیز خوشبوی
لوق مشک عنبر آختان ودفتم سالار بولغای سو لاری
سوت دین آقراق عسل دین تاتلیق موز دین ساوق
راق یاغدین یومشاقراق میوه لاری بولغای قند دین
تاتلیق نبات دین چوروک راک لعل یاقوت دین خوش
رنک راق آنچه که اشتهالارینک بار بیچه یکایلار ایچکایلار

www.uyghurkitap.com

هرگیز اینگ یلی بولماس بول غایتی ع بولماس نداملیکم

کُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِیئًا بِمَا کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ای نیکبخت

بنده لار ای سعادتمندلار ییینگیزلار ایچینگیزلار بو بختی

نعمت لاردین و خوش گوار شربت لاردین بختی بولسون

سیزلارکه باقی بولسون یا بنده بولسون سیزلارکه آنچه

قیلغان بختی گیردارینگیزلارنینگ جزاسی ترور اِنَّا کَذٰلِکَ

نَجْزِی الْمُحْسِنِینَ بدرستیکه بیز شونداغ بردورمیز

نیکوکارلارغه احسان بختی لیق قیلماق ترور وَیْلٌ

یَوْمَئِذٍ لِلْمُکَذِّبِینَ وای هلاک بولسون اول

کافرلارکیم پیغمبرنی دروغ گوی دیدی لار کُلُوا وَتَمَتَّعُوا

قَلِیلًا إِنَّکُمْ مُجْرِمُونَ ییینگیزلار ای کافرلار دنیانینگ

نعمت لاریدین و برخوردارلیق الینگیزلار دنیادین

بر نیچه کون آزغنه بدرستیکه ای کافرلار سیزلار مستحق

دوزخ ترور سیزلار مستوجب عذاب عقاب ترورسیز

لار

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

لار ایشینکلار عذابغه گرفتارلیق تورور جرم گناه تورور

نعوذ بالله من ذلك وإذا قيل لهم اركعوا لا يركعون

چون ایتیلدی کافرلارغه نماز قیلینکلار دیب اولار قبول

قیلمادیلار رکوع اوچانی ایگیلماکلیک تورور ویل یومئذ للمکذبین

وای هلاک بولسون اول کافرلارکیم پیغمبرلارنی دروغ گوی دیدی

امام مقاتل نینک قوللی بیلان حضرت رسول علیه السلام نی ثقیق

دیگان طائفهغه ایتی لارکیم نماز قیلینکلار اولار ایمان ایتمای

دورمیز نمازهم قیلمایدورمیز دیب قبول قیلمادیلار بیزینک

رکوع سجود قیلماقیمیزغه نامویسیمیز کلادور دیدیلار عبدالله

ابن عباس نینک قوللی بیلان قیامت کونی واقعه بولغوسی دور

حق تعالی دین ندا کلورکیم سجده قیلینکلار دیب مؤمنلار

بیکباره سجده قیلغاییلار اما منافق لار بیرله کافرلار هرگیز

سجده قیلماغایلار اوچالاری شال دیک بولغای ایکیلکالی

بولماغای بو واقعه سورهٔ نون دا مذکوردور

www.uyghurkitap.com

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ يعني قرآنغه ايمان
كلتورماديلار بو آيات بيّنات غه يوقتاديلار اندين سونكرا
قيتيپ سوزيغه قبول قيليب مسلمان بولورلار مو كيم ايمان كلتور
ماسلار هيچ سوزكه يوقتماسلار

والله اعلم
بحقيقة الحال

سورة النبأ مكية وهي اربعون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ يعني اهل مكه لار نيمه دين سوال
قيلديلار بر برلاريدين عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ الَّذِي هُمْ
فِيهِ مُخْتَلِفُونَ يعني اولوغ خبردين كوراشورلاركيم
قيامت كيلگان بولور مكين يا بولماس مكين بارغه ميكين
يا يوق مكين ديرايرديلار مؤمنلار حق وراست دور
بولغوسي

ئۇلاد گۈزۈيىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بولغونی کلکوسی دهر جنبرعم راست دور دیرایردیلار اما کافر
لار بولماس غلط دور کلماس دیرایردیلار یعنی لار ایتور
لار کیم اول اولوغ عز حضرت رسول علیه السلام ایردیلار
جنبر ذات شریف بارگات نینک معبوث بولوشلارینی دوستلار
قبول قیلیب راست کلکوچی دور دیرایردیلار دشمن لار
غلط دیرایردیلار بو حال شکرکه مؤمین لاردین دور منکر
کافرلاردین ایماس حق تعالی بیزنینک آیتی مینزه مسلمان
لارنینک قطاریغه پیتوب دورلار هنوز طاعت و عبادت
قیلمای تورورب پس کیراک کیم دایم حق سبحانه و تعالی نینک
ذکریغه مشغول بولغای عبیز حضرت حق جل و علا کافرلار
نینک انکارلارینی رد قیلیب ایتیکه کَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٥
یعنی انداغ ایماس دور کافرلار ایتورلار بات فرحتیده
بیلور قیامت نینک بولغانی راست ایکان بو اولوغ کون
جنبر چیونکه اولورلار گورغه کیرارلار عذاب عقوبت

www.uyghurkitap.com

تارتارلار کور عذاب لاریدین بیلورکه بو ایش راست
ایکان ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ع پس انداغ ایماسه کافرلار
ایتورلار یقین مدت دا بیلورلار که بو خبر راست ایکان
چون قیامتده ینه تریلورلار دوزخ نینگ عذاب عقابلارینی
کورارلار اندا بیلورلار که حق راست ایکان بعضیلار ایتور
لارکیم بو آیت تاکیدا و چون بر بری نینگ ارقاسیدین
مکرر بولوب دور دیرایر دیلار بعضیلار ایتورلار کیم
بری عذاب قبری نینگ باره سیدا دور ینه بری قیامت نینگ
باره سیدا هم دیب دورلار ابن عامر سَتَعْلَمُونَ ٥ اوقوب
دورلار معنی سی انداغ دورکیم یاتغنه بیلورسیزلار ای
کافرلار بو خبر راست ایکان چونکه قیامت ده تریلورسیزلار
عذاب عقوبت تارتارسیزلار كَلَّا هُمْ موندا یه معنی ده
حق ترور حضرت حق سبحانه و تعالی کافرلار نینگ انکارلارینی
یاد قیلدی ایمدی دلیل قدرت لارینی بیان قیلور که
بو

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بو قرآن کیم پند ونصیحت موعظات دور بوایشلارغه انکار
قیلیب بولماس بعضه‌سی آیاتی نینگ اکثیدا و بعضه‌سی
باشلاری نینگ تویه‌سیده ترور بعضه‌لری اوزلاری نینگ
ذاتلاریدا ترور اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهَادًا ط بیز قیلما
دوق سیزلارنی یر یوزینی بشوک دیک آرام گاه بساط دیک
منزلگاه زراعت‌لار قیلالیزلار تیریلیکلارینگ بیلان
اولوغونگلاراندا محفوظ دور مهاد دیگان اوز الیب یاتقان
آرام گاه نی ایتورلار حق سبحانه و تعالی قادر و بیچون ترور
آسمان و یرنی یاراتقوچی اولتورگوچی تیرگوزگوچی
بار قیلغوچی اول دور بیرحلقنی یوق قیلور و ینه قیامتدا
تیرگوزوب حاضر قیلور یخشی‌غه یخشی جزا برادور یمانغه
یمان جزا برور بر بریدین وَالْجِبَالَ اَوْتَادًا ط ه وبیز
قیلمادوقمو تاغلارنی یر نینگ میخ لاری تا اینکه آغنیتقو
بولوب تبرانماگای تغنیدا انواع گلتوروب دورلار کیم

www.uyghurkitap.com

زمانیکه حق سبحانه و تعالی یر یوزینی مسطح یراتی دایم
چایقالیب هرگیز توختامس ایردی تاغلارنی قدرتی
دین پیدا قیلدی اندین باری توختاب برقرار بولدی
دیب دورلار مونداغ دلیللار بیلان دورمیز که قادر
تورور که هر نه خواهلاسه قیلور یوق ایدیکی بار قیلدی بیله
اولتوروب تیر کوزور وخلقناکم ازواجا
و آفریدا قیلدی همهٔ مخلوقاتنی جفت بیلان جنغی بیلان
نر و ماده آق قرا قزیل سریق اوزون قسقه بولاردین
بولاکینی هم وجعلنا نومکم سباتا و قیلدوق سیزلارکه
اویقونکیزلارنی باعث آسایش و آرایش و راحت حلاوت
وجعلنا اللیل لباسا و قیلدوق سیزلارکه کیچه نی یوپوغیش که
جمع قرانکغولوقنی یاپغای و قرانکغولوقدا فائده بسیار
تورور سباحت دیکان راحت آسایش دور وجعلنا
النهار معاشا و قیلدوق سیزلارکه کوندوز محل آسایش
تا انکه

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

تا آنکه کسب کار قیلغای لار معاش تاپیب عیش عشرت
قیلغایسیز لار تجارت قیلیب ادرسالکیز لار کیجه آسایش قیلغای
سیز لار ای کافرلار بو ایش لار نینک قیغی منکیر بولالیز لار
همه سی معلوم هیچ تاسی منکیر بولالماس سیز لار معاش تریک
لیک نی ایتور لار وَبَنَیْنَا فَوْقَکُمْ سَبْعًا شِدَادًا وبنا
قیلدوق تو به نکیز لار دا آسمان لار نی اوستوار محکم برقرار
هر قیامت غچه کهنه بولماس پست بولماس سست بولماس
یومشاق بولماس وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا وقیلدوق
آفتاب نی چراغ سوزان و روشن تابان وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ
مَاءً ثَجَّاجًا وایاردوک سیز لار که بولوتلار دین تامیق کولار
نی قویار سیز لار نینک باشینکیز لار غه تولا یامغور تیجیج قویالالق
تنور یامغور نینک یاغماقیدا تولا سوزا ایتیب دورکنشافدا
یامغور آسمان دین کلور دیب دور لار عبد الله ابن عباس

عرش نینک روبرویدین کلور دیب دورلار جمیع حیوا
لارنینک ردقی ترور دیب دورلار خواجه محمد علی ترمذی
رحمة الله علیه حق سبحانه وتعالی نینک قدرتنی بیلان فرشته لار
کلتوروب قویوب یاتار دیب دورلار بحر الحیوة دین کلور
هم دیب دورلار عرش دین کرسیغه کرسیدین السمائغه آسمان
دین روی دنیاغه کلکاندا بولوت غه فرمان بولور دانه دانه
قیلیب یرکه ایبارور هر دانه سینی بر فرشته کلتوروب یرده قویار
دیب دورلار بو قول بیلان منجم لار برله کاهن لارنینک سوزلاری
باطل ترور مراد از معجزات السمانلار ترور لشنجخ
یله جبا او نباتا وسبز چیقادور میزاول سو بیلان یریوزی
دین جمیع دانه لارنی وکیالارنی همه مخلوقات عالم نینک یماک لاری
آندین ترور باعث زنده کان لیقی لاری بولور وقیل دریا
لاردین صدف لارنی صدف لاردین یونجی لارنی مروارید لارنی
وقیل

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولياتلار ئامبىرى

وقیل سودین علقه نی علقه دین مضغه نی مضغه دین صورت
قیلیب اول صورت نی جان برله تیرگوزوب زاهدان دین
چیقارور میز عدم دین وجودغه کلتوروب میز وَجَنّاتٍ
أَلْفافاً ج وچقارور میز سو بیلان بستان لارنی بربریگا
جورکالشیب تورارلار شاخ بوتاق لاری نینک تولالیغی دین
الفاق یعنی بر بریگا یورگالشکان نی ایتورلار چونکه بو
اولوغ دلیل لارنی اوزی نینک قدرتی بر کمال اوچون کلتوردی
وایدی جلّه جلاله إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كانَ مِيقاتاً ج بدرستیکه قیامت
کونی جدا قیلور لار دوست نی دشمن لاردین صالح لاردین فاسق
لارنی حق نی باطل دین ایرور و جمع قیلور لار همه خلایق نی بخشی
یمان دین جدا قیلماقغه يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ ط اول کونی
نفخ صور (دیدیلار) دیکان بوغانینک موئکوزی دیک تیه شاخ
غه تره تورور اول کونده حضرت اسرافیل علیه السّلام

www.uyghurkitap.com

انی تار تقایلار فَتَأتُونَ اَفْوَاجًا پس کلور سیزلار
ای آدمیلار کوربنکیز حشرکا گروه گروه جماعه جماعه کلیب
کلتوروب دورلارکیم حدیث حضرت بنویدورکیم خلایق
عرصات قیامتغه اون گروه بولوب طلاییلار بر گروه میمون
صورتیدا الطلان اول خنزیر کیشی تر دور بر طائفه باشلاری
تونین یوتلاری یوقاری کلور اولار سود خورلار تر دور
بر طائفه نابینا کلور اولار بیجه یوز کوروب کوز ایتقان
سوراقچی لار تر دور امثالی قاضی مفتی امرا وزیرلار تر دور
بر طائفه بیجه کاچه طلاییلار اولار اول عابدلار کیم قیلغان
نماز روزه لارینی خیر سخاوت لارینی ریا بیرله قیلیب یوقاتقان
لار تر دور بر طائفه بیجه لاری تیل لارینی چاینای کلور اولار
عالملار و واعظلار دور کیم خلقغه اورگاتکای لار اما سوزی
بیرله عمل قیلمای غانلار تر دور ینه بر طائفه بیه بوت قول لاری
کیسوک

ئەۋلاد گورۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

کیسوک گلگلای اولار قولین قوشنی سینیغه اغریتغان لار ترور
ینه بر طائفه ہمہ آسیلیب گلگلایلار اولارنی کرلار ترورکیم
اولارنی سه بیلان خلق قه رتار تتان بولغای ینه بر طائفه
ہمہ تن لاری تشنغای وساسیغان بولغای اولار دنیا دین لذت
آلغان بولغایلار حضرت حق سبحانه وتعالی نیک حقی نی برماگان
بولغایلار ینه بر طائفه ہمہ تون لاری قطران دیک قرا بولغای
اولار او زمال اموال لاریغه فخر قیلیب تکبر طغیان بولغای
لار تانغی باغی لار ترور ینه بر طائفه ہمہ تونکوز ایت صورتیدا
گلگلایلار بولار ہمہ ایل مالین سوغوب الیب ییگان لار ترور لارک
نعوذ بالله من ذالک بو ہمہ بدبخت لار عاصی لار ترور لار
ینه بر طائفه گلگلایکیم یوزلاری تولون آیدیک تابان بعضی لار
آفتاب جہانتاب دیک تابشی برگایلار بعضی لاری یولدوز
دیک بعضی لاری چراغدیک روشن بولغایلار بولار ہمہ سی

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

انبیالار اولیالار اتقیالار اصفیالار شهدالار سعدالار
علما و فضلا صالحلار یکه جدار فالیه وچون بل مال لارینی
خرج قیلیب دورلار بریب دورلار خدمت لار قیلیب محنت مشقت
ریاضت لار تارتیب دورلار بولار عه سعادتمند دورلار
نیکبخت لار ترورلار وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا
اچیلغای آسمان نینک ایشیک لاری اسمانلار پاره پاره ریزه
ریزه بولغای اندین سونک یوق بولوب کیتکای وقیل اچیلغای
فرشته لار اینک بره توشوب کلکایلار وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ
سَرَابًا قاولالغای لار تاغلار روی زمین دا ایس سودیک
ظاهر بولغایلار اندین تاجیز بولوب کیتکای اندین سونکرا عقوبت
دوزخ پیدا بولغای إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا بدرستیکه
بولغای دوزخ جمیع خلق نینک کوزلاریکا هر کیم بهشت کا بارور
بول صراط دین اوتوب بارور صراط دیکان بر کوبروک ترور

دوزخ

ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى
www.uyghurkitap.com
www.ewlat.org

دوزخ نینک اوستیدا اتار تیغلیق تورور امام حسن بصری رحمه الله
ایتورلار کیم اول انداغ کوبروک تورورکیم مینک یل چقارلار مینک
یل اوتور یورورلار مینک یل توبن توشارلار قیل دین ینچکه
قلیچ دین ایتیک تورور اما بو قاتیغلیق عاصی لارغه کافرلارغه
تورور اما مؤمنین لارغه توزوک کنکرو بولغای خدا ترس لار اوتکان
لارینی طویغانلار برق دیک کوز یوب قالغای بعضه لار بر ساعتدا
بعضه لار بر یلدا بعضه لار اون یلدا بعضه لار یوز یلغچه اوتکای لار
اما کافر و منافق لارغه یول یوق دور اوتالمای دوزخقه تشکای
لار اما بعضه مؤمنین لارنینک نوری بولغای اوتوب کتارلار ارقاسی
دین قرانغان کشی نینک کوزیدین غایب بولوب کتار نفلاری تیلکای
هرچند قرالار کورالماس دیب دور نقل تورور دیدیلار اول
زینت احباب ایردیلار رحمهاد دیب کمین کأنی ایتورلار
مِرْصَادًا لِلطَّاغِينَ مَآبًا لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۝ بولغای

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

دوزخ کافرلارغه طاغی لارغه همیشه بولور یرلاری تورور سالها
سال قرنها قرنها بیشما انده بولور عقوبت عذاب تارتارلار
لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا دوزخی لارغه بر ساعت
یریم ساعت راحت وحلاوت یوق هیچ تاتلیق وسووق
نمرسه برماس لار یا بر ارغنه راحت آسایش جوز دخواب
إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا جَزَاءً وِفَاقًا مگر ایچه لار ایسیغ حمیم
یعنی قایناق سو غساق قان یرینگنی ایچارلار بو عذابلاریکه
یاد قیلدوق هر کیم نینگ کیردارلاریغه باقیب عذاب تارتارلار
اما هیچ یمان ایش کافرلیق دیک بولماس هیچ قاتیغلیق دوزخ
نینگ عذابلاریدین یمانراق واچیغراق بولماس وجمع غمر
لارنینگ بهراقی اسلام تورور همه سوزلارنینگ بخشیراقی ایمان
تورور همه ایش لارنینگ خوبراقی و بهراقی نماز اوتاماق تورور
جمع یرلارنینگ بهراقی بهشت تورور غسّاق غسلین قان و
یرینگ

ئەۋلاد كورۇپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

یرنینگ فی ایتور انّهم کانوا لا یرجون حسابا و کذّبوا
بایاتنا کذّابا لا بدرستیکه بو دوزخی لار تانار ایردیلار دنیادا
هرگیز قورماس ایردی قیامتدین حساب کتاب دین عذاب
عقوبت لاردین هرگیز امید توتماس ایدیلار و دروغ گوی
توتار ایردیلار قرآن نی و توحید نینگ دلیل حجت لارینی نه دلایل
عقلیه غه نه دلایل نقلیه غه قولاق سالیب کونکل لاریغا آلماس ایدی
کفر طغیان تمرّد عصیان دین یانماس ایردیلار جدّ تمام و جهد
مالا کلام قیلور ایردیلار نفی مبدا ولدورکیم اوزی نینگ
حسابینی اوزی قیلور توبه استغفار بیلان جمیع گناه لارینینگ
عذرینی ایتیب نمازدین سونگرا اوز حسابینی قیلماققه مشغول
بولغای سورهٔ عمّه نی نمازدین کیین اوقوماقدا حکمت بودور
اوزی نینگ حسابینی الغای جواب برگان بولور و کلّ شیءٍ احد
احصیناه کتابا و هر عزیزنی که بیلیب دورمیز و بیتوب دورمیز

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

لوح دا پیدا قیلیب دور میز احسین بیلماک سناماقنی و قیل
ماقنی ایتور فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ای کافرلار
سیزلار که دنیا عمرینگیز زیاده قیلماس میز تاتینگ عذاب دین اوزگه
وجمع وعده لارینگ یا نراقی دوزخی لارغه تردور احقاب ابد الابد
دیاکه بولوریدی حد وی عدد تنبیه الغافلین دا کلتوروپدور کیم
دوزخی لاریا مغوری یاد لا انغا یلار حق تعالی دین یامغور تیلاگای
لار برقرا بولوت پیدا بولوب یاغقای ایچه یلان لار و چیان لار
بولغای ایچه تیوه نینگ بوینیدیک بولغای براوق دوزخی لارغه
اولا تیب چاقیتقه آلدی بر نیشش نیکوز نینگ دردینی مینگ یل
تارتقای لار بو روایت نینگ معنی سی بیلان کیم قوله تعالی زِدْنَا
هُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ یعنی ای کافرلار سیزلارگه زیاده
قیلور میز عذاب اوستون عذابنی دوشمن لاردین خبر بردی
ایمدی دوست حالی دین خبر برور اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا
حدا

ئەۋلاد كورۇپىيىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورلار ئامبىرى

حَدَائِقَ وَاَعْنَابًا ط بدرستیکه پرهیزکار مؤمنلارغه
دسته گلارلیق تاماق و بهشت جاویدتا ماق واراسته پرنعمت
باغ مشرف بولماق اول باغ اوزوملارینینگ چونگلوقی آنچه دونگ
بولغایکه بر اوزوم نینگ اوستیدا بر جانور اوچقودیک بولسه آیدا
بر چه دین اول حدی گا یتلمای وخوش بولغای گیر شهد خوش لطافت
با نزاکت بولغای رنگی همه یاقوت نینگ رنگیدا اوبغای بر اوزوم نی
پیسه لار طعمی نینگ لطافتی آمیزلاریدین مینگ یل تورغای بلکه
تا تورغاغا قلارلیدین کیتماگای حدیث دا کلتوروپ دورلارکیم
بهشتلار کیرگانداهمینگ باغ کورگای هر باغ دا یتمیش مینگ توپ
درختی بولغای هر بر شاخیدا یتمیش مینگ یپرتاقلاری بولغای
هر یپراقیدا یتمیش مینگ برگی بولغای هر برگی ده مونداغ بیتوک لوک
بولغای لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ اُمَّتُهٗ مُذْنِبَةٌ
وَرَبٌّ غَفُوْرٌ وَكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ط یعنی بولغای بو بهشتی لارغه

www.uyghurkitap.com

نارستان قیزلار و همراه حورلار که هرگیز قیزامانای هر ماینیه
ایلکیدا قدح لارده شراب لار بولغای ایچیب زیرک کوسوز
لعل آمیز طعمیغه عشرت اینکیر بولغای بو حورلار بر له قائم عشرت
قیلغای هرگیز یارماق یوق ملامت پشیمان یوق ترور لَا یَسْمَعُونَ
فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ط هرگیز ایشتماس بهشتی لار بیهوده
سوزلارنی یالغان سوزلارنی بر بیرینی انداغ عزت و حرمت قیلغایلار کیم
بو دنیاداکی اهل مجلس دیک اولار یکه بو عالمده بیهوده و یالغان
سوزلاردین پاک ایردیلار اغشته بولماغان انداغ پاک هو لار
جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ط بو همه راحت لار محنت مشقت
تارتیب قیلغان عبادت لاری نینک جزا لی ترور عطا دیب تولار کانی
ایتور حق تعالی آنچه بر لای کیم بهشتی لار امیدین تیار دیکایلار
محبوب لار بولغایلار نیغیب دوکیشی اولدو ریکم دایما طاعت بر له
مراقبه بیله محاسبه بر له مشاهده بیله مشغول بولغای هر ل ملابه
دین

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فوليانتلار ئامبىرى

دین دروغ غفلت دین یراق بولغای خداشناس لاردین تکذیب
اولیا انبیا دین یراق بولغای حذر قیلغای غافل لاردین
بتزال لاردین یراق تورغای حضرت خواجه عبدالخالق غجدوان
نینک سوزلاری دور هر کیم بولسه بیکانه دین حذر قیلغای وهم
قاچقای طلبکار دین قاچقانیدیک رَبِّ السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ ط پروردیگار آسمان وزمین ترور
مهربان ترور بخشنده منت ترور الله تعالی لَا يَمُوتَ لَا
يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ط خلق انکا سوز ایتا لماسلار شفاعت
قیلماق ادچون مگر الله تعالی نینک فرمانی بر له ایتورلار
يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلٰائِكَةُ صَفًّا ط کونیکه اول کونده قایم بولور
جمع روح لار جاندار لار ملائکه لار صف صف تورار لار لَا
يَتَكَلَّمُونَ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ ط یعنی هیچ کیمه احد
بولماسکه سوز ایتقای اول قیامت کونیدا مگر کیشی سوز

ئۇيغۇر كىتاب تورى www.uyghurkitap.com

ایتور لارکه اول کشیکه حق سبحانه و تعالی اذن برسه سوز ایتغیل
دیب اول دستور حضرت الهی برله سوزلایالغای وَقَالَ
صَوَابًا یعنی اول کشیکه صواب سوز یکه لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ
رَسُولُ اللّٰهِ نی ایتیب مرتبه شفاعت که یتکان بول اوزکا خلقنی
هم شفاعت قیلور یعنی شفاعت قیلماق مؤمنین غه حق تور انبیاد
واولیا علما وشهدا وسعدا لارغه شفاعت قیلماق حق تور
شفاعت قیلما قو خدای تعالی رخصت برور اماب اذن حضرت
الهی برا غینه سوز ایتالماسلار برقول ده روح حضرت
جبرائیل علیه السلام نی ایتور لار ینه برقول برله بر فرشته
بار دور کیم جمع فرشته لار برصف بولور لار اول یالغوز بر
صف بولور عرش دین قالسه بو فرشته دین اولوغ نرسه
یوق تورور ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۝ یعنی بو کون ثابت
بولورگون تورور بولغوچی تورور بی شک و بی شبهه
فَمَنْ

ئەۋلاد كۈرۈۋېلىش
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە فولكلورسىلار ئامبىرى

فمن شاء اتخذ الی ربه مآبا بس هر کیم سه خواهلاسه
کیم خدای تعالی غه یغینه تاپاندور یوز کلتورکوله عمل صالح
قیلسون بهشت برتابسون حق تعالی بیکس رحمتی برله
انا انذرناکم عذابا قریبا بدرستیکه قورقوتوق
سیزنی لار عذابی بیلان یقین ترور اینک کلماکی بولماقی
حق راست ترور. یوم ینظر المرء ما قدمت یداه
یعنی کونلار بولور که ایرانلار قودا بیلان اوزلاری یدین
برون ایبارکان یخشی اعمال غه خیر سخاوت لاری نیک
جزا سیغه چندان یخشی لیق لار و قیلغان یمانلیقغه چندان
عذاب عقوبت لار تاپار تیلای و یقول الکافر یالیتنی
کنت ترابا یعنی ایتورلار کافرلار کاشکی تفراق بولغای
ایدیم داوزکا حیوان لار دیک دیب یوز مینک آواز قیلغای
لار هرگیز میسر بولماغای چنانچه بو چهارپای لارنی تیرکوز

www.uyghurkitap.com

تیرکوزکایلار بربرلاریدین انتقام لارینی الغایلار
مونکوزلیزلار مونکوزلوق بولغایلار کوچلوقلار کوچلیز
دکوچلیزلار کوچلوق بولغای انتقام لارین الغایلار
الذین فرقان حضرت رب العزت بولغای ای حیوانات
ای بهایم من لیزلارنی فرزندان آدم غه لیزلاردین بعضی نی
مینکالی بردیم بعضی نی خدمت کا ایباریب ایردیم لیزلار
فرزند آدم بیرله نچوک معاملت قیلشتیکزلار دیکای حیوانات
لاریم برقایسی قیلغان خدمتینی هم اولاریک قیلغان یخشی یمانلیق
لارینی بی نقصان بیان قیلغایلار اندین اوندن اوزلاری
یب کلکنی بیزکا بردیلار دیکایلار وبر قایغی انتقام که لازیم
بوله تارتتوروب اوچینی الیب برکای الذین کافرلار غه عذاب
عقوبت بیرله کوزکایلار رحم لاری کلکای ایتقایلار یم الهمی خداوندا
ایلدی بیزکه جفا قیلغانلار غه عذاب عقوبت غه کوفتار
بولوب

ئەۋلاد گۈزۈيىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بولوب دورلار بیر قایداغ جفا قیلغان بولسام رضا بولادوق
ادتتوک دیکایلار خطاب مستطاب حضرت الهی بولغایکه
ای سباع بهایم جمیع حیوانات تفراق بولونکلار دیکای همه
بیکبار تفراق بولغای کافرلار بو حالنی کوروب آرزو قیلغای
لاریکم بیزهم اولار دیک تفراق بولغای ایردوک بو عذاب
عقوبت لاردین خلاص بولغای ایردوک دیکایلار اما
هرکینه میسّر بولماس بینه بر روایت بیلان مراد بو کافر
لاردین ابلیس علیه اللعنه دور مراد از تراب فرزندان حضرت
آدم علیه السلام تر دور حضرت حق سبحانه و تعالی نیک بر مشت
خاک غم قیلغان لا عنایت کرامت لارینی لطف بی نهایت لارینی
کوروب اول سبب دین علیه اللعنه آرزو قیلیب ایتغای کیم
الهی منی هم تفراق دین قیلغان بولسانک ایردی اولداغ کرامت
لارنی مشرّف بولور ایردیم مونداغ قهر غضب لارینکغه

www.uyghurkitap.com

گرفتار بولغانلاری ایردیم دیگای

یر وقتی یریم بو سوره‌ٔ عمه‌نی اوقوب تمام قیلسه

بو دعانی اوقوسون

اَللّٰهُمَّ اَعْتِقْ رِقَابَنَا وَرِقَابَ آبَائِنَا وَ

اُمَّهَاتِنَا مِنَ النَّارِ

بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

وَاللّٰهُ اعلم

بحقيقة الحال

ئەۋلاد گۈزىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ٥ لا يعني بحرمت فرشته لاركه تارت
تايلار كافرلارنينك جانلارينى نهايت قاتيغ ليق بيرله انجه
عذاب تارتقايلاركه چقنيتكوك بولغايلار جانلارنى حلق
لاريغه ييتكاى ينه قويابركايلار ينه همه بدن لاريكه تارقاتقاى
ينه تارتقايلار تا انكه جان بيرماك لارى دشوار بولغاى
نعوذ بالله من ذالك وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ٥ لا بحرمت فرشته
لاركه الغايلار مؤمن لارنينك جانلارنى آسانليق بيله يات
غنه چادين دلوني تارتيب الغاندك وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ٥ ج
بحرمت فرشته لاركه شتاب اضطراب قيلغايلار حضرت حق

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

حق سبحانه و تعالی نینک امر فرمانینی بجا کلتورماک اوچون
بسرعت شتاب قیلماق و سبوح یلدام آطنی ایتور فتاری سرعت
لیک بولسه فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا بحرمت فرشته لاریکه بربیریکا
پیش رولوک قیلغایلار خیر طاعت ایشلاریدا اول لاریدا
فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ٥ بس بحرمت فرشته لاریکه تدبیر عالم
خلقی نینک ایشلاریدا و اوزلاری خدمت لاریدا اول فرشته
لار تورور فرشته مقرب تورورلار بو فرشته لار نینک بر اینچه
موکل دورلار حضرت جبرائیل علیه السلام حضرت رب العلمین
تورور جمیع پیغمبرلارغه الهام الهی وحی سماوینی یتکورگوچی
تورورلار جمیع نسیم سحرلارنی خوشبوی قیلیب جانلاری مشام لارنی
معطر قیلغوچی تورور اندین میکائیل علیه السلام قاسم الارزاق
تورورلار مکیال المیزان یعنی جمیع زیجان نینک رزق وظیفه لاری
دیگنی اولچاشتورگوچی تورور قیامت کونی ترازو میزانینی
کوتارگوچی

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com

تورور الذین جمیع نباتات روی زمینی غه اوندورکوچی

تورورلار - حضرت اسرافیل علیه السلام نفخ صورغه مؤکّل

تورورلار یا غادورغان جمیع یامغورغه جمیع مخلوقاتینگ عدد

میاجیغه مؤکّل ینه لوح المحفوظ غه مؤکّل توروری غه رسالة

روی عالم که بیدا بولماقغه اراده ازلی بولسه لوح المحفوظ غه

بیتولور الذین بولارغه معلوم بولور وا ذیکالارکه هم معلوم

بولور ہمدین بوفرشته ایلکاری دانا بولور جمیع غرسه لارغه

چنانچه حضرت آدم علیه السلام تعلیم اسما غه مشرّف بولغانلیک

بی واسطه هیچ مخلوق حضرت عزرائیل علیه السلام قابض

الارواح لیق غه مؤکّل تورورلار یعنی جمیع روحنی قبض

قیلماقغه وجمیع نباتات لارنی خراب قیلماقغه یوم ترجف

الرّاجفة ٥ اول کونکه تیترالگای و تبرالگای رجف یعنی

تبراکوچی تیترالکوچی تیتراماک تورور یعنی یر تبرالگای

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

اگر صور دمیده بولسه اول بارچه خلق تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ
اندین سونگره اطرافدا لیدین کیرگان تبع کیر کوچی ردف
آرقادین کلگان فی ایتورلار مونینگ بیلان قرق یل اوتکا
اندین کین ینه صورغه تارتقایلار بیر تیبرانشلکای بارچه اولگان
خلایق تیریلگای قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ کونگللار
اولگون بارچه بی سرانجام غم غصه لیق بولغای هر کیشی یورک
اورنیدا بولماغای أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ بارچه خلق
نینگ کوزلاری قیامت نینگ قورقوبجیدین خوار ذلیل
بولغای بارچه جوقجور تو عجب حالتدا بولغای دیدیلار کافر
لار قیامت نینگ صفتلارینی ایشتیب ایدی عجایب
تالیب حیران قالدیلار يَقُولُونَ أَئِنَّا لَمَرْدُودُونَ
فِي الْحَافِرَةِ ایتورلار کافرلار اگر اولوب ینه تیریلور
بولساق بو حالیمیزغه عود قیلساق حالی قیدیک بولور
بولساق

ئەۋلاد گۈزۈپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

بولساق اولگاندین کین آئذا کُنّا عِظاماً نَخِرَةً
کورده سا سیب قالساق اوستخوان لاریمیز ینه تازه
بولسه محمد ایتغانیدیک راست بولسه بخشی عمل لاریمیزدین
یوق قالداغ قیلورمیز دیدیلار قالُوا تِلْكَ إِذاً كَرَّةٌ
خاسِرَةٌ یعنی بیزنیک تریلماکیمیز دوباره بیزغه زیان
کارلاردین ترورمیز اگر ایش آنداغ بولسه بیزنیکده ایمان
کلتورمادوک مسلمان بولمادوق بیزنیک ایشیمیز مشکل
بولغوسی دور انکا کوره قیامتکه منکر بولمایلی دیدیلار
قیامت بولماقی اولکان لارنیک تریلماکی غلط دیب محکم تاندی
لار قیامت بولماقینی ییراق توتتی لار حق سبحانه وتعالی ایتی کم
فَإِنَّما دَجْرَةٌ واحِدَةٌ فَإِذا هُمْ بِالسّاهِرَةِ پس بوترور
کافرلارنی تیرگوزماک رد قیلدوق اولوقی حالیغه برصور
بیلان تریلور بولکافرلارغه خلق ساهره دیگان یرده جمع

www.uyghurkitap.com

بولورلار اول بیت المقدسغه یقین ترور دیدی چون حضرت
رسول علیه السلام غه منکر بولوب ایمان کلتورماکانلارکه
موسی علیه السلام نینک احوالی برله فرعون بدبخت کافرنینک
خبری نی ییتکوزدی ای مکه کافرلاری اگر ایمان کلتورماسانگ
لار منینگ رسولومغه منکر بولسانگلار سیزلارکه انداغ
ایش قیلورمن که فرعون غه قیلغاندیک فرعون هم پیغمبرم
موسی غه منکر بولدی تکذیب ساحر دیدی فرعون نی
بر ساعتدا رود نیل دا غرق قیلدیم نیست نابود قیلدیم
هَلْ أَتَیٰكَ حَدِیثُ مُوسَیٰ ۝ بدرستیکه ای محمد دوستوم
موسی پیغمبرم نینک سوزی سنکا یتتی إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ
بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝ چونکه حق سبحانه و تعالی چیرلاد
موسی علیه السلام نی پاک مطهر یرکا اول یرنینک اتی طوی
ترور إِذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۝ بیوردی

ئەۋلاد كورۇپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

حق سبحانه و تعالی حضرت موسی علیه السلام نی فرعون علیه اللعنه طرفی
که تا که انی راه راست غه ایندا گای ایتیکه ای موسی فرعون نینگ
یعنی حرام زاده چیدین آلتی باطل دعوای قیلیب آغزیغه تاش
تولاق کافر بی شرم کافر اوزینی الله دیدور فَقُلْ هَلْ
لَکَ اِلَی اَنْ تَزَکّٰی پس ایتغیل ای موسی فرعونغه
ای فرعون هیچ رغبت قیلورموسین ایمان اسلام نی قبول
قیلماقغه تا آنکه ایمان ایتیب توبه قیلیب کفر ضلالت گناه
دین پاک بولسانک وَاَهْدِیَکَ اِلٰی رَبِّکَ فَتَخْشٰی
ای فرعون سینی سینکا باشچی بولوب راه راست خدا نینگ
طرفیگه تا آنکه قورقیل خدا نینگ دین کفر معصیت دین
ییراق تورغیل فَاَرَاهُ الْآیَةَ الْکُبْرٰی پس کور
کوزدی حضرت موسی علیه السلام فرعون علیه اللعنه غه
اولوغ نشانه لارنی بر نشانه سی ید بیضا ایردی بر نشانه

www.uyghurkitap.com

عصا ایردی اول عصادا انچه خاصیت بار ایردی بر بریکا
اوخشاماس ایردی ید بیضا دیکان مبارک قول لارینی
قوینلاریغه سالیب چیقاریب ایلکا کورکوزسالار آفتاب دیک
تابش بر ور ایردی کوزلار خیره بولور ایردی عصادا مینک
معجزه بار ایردی فرعون یتمیش مینک ساحرنی جمع قیلدی
سیزلار موسی دیک ید بیضا عصا قیلینکلار دیدی هیچ کیمعی
قیلدیلار بر کیز اوخشاتالمادیلار هیچ کشی منده بولادیلار
حق تعالی بو کافرلارنی کثرنده قیلغالی حضرت موسی نینک قولیغه
بریب ایردی فَکَذَّبَ وَعَصَی ۝ پس یالغانچی دیدی
فرعون موسی علیه السلام غه عاصی بولادی حضرت پروردیکار
جلّه وعلا غه ثُمَّ اَدْبَرَ یَسْعَی ۝ پس یاندی ایمانی قبول
قیلماقدین وسیارکعی کوکتیش قیلدی فسادایش لارغه
موسی علیه السلام غه دوشمن لیک فَحَشَرَ فَنَادَی ۝
پس

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بس جمع قیلدی یه جادوکرلارینی ولشکرینی وجمع قوم
لارنی بس قیچقوردی اولارنی وآواز بردیلار فَقَالَ
أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ٢٤ بس ایتی ای خلایق من ترورمن
سیزلارنینک اولوغ بروردیکار نینکلار بت لارکچیک
خدا اینکیزلار ترورمن بت لارنینک خدایی اولوغی
ترورمن دیدی اغزیغه سنک سغال تغراق تولسون
فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ٢٥ بس توتی
فرعون نی حق سبحانه وتعالی ایکی عالم نینک رسوالیقی
بیلان دنیادا رود نیل نینک سوییدا غرق قیلیب
اولتوردی آخرتدا دوزخ نینک اوتیدا غرق قیلیب
ابدالابدکو یدورکوسی ترور إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِمَنْ يَخْشَىٰ ٢٦ بدرستیکه بو عذاب لاریکه فرعون برله
لشکریکه قیلدوق تا آنکه نصیحت بولسون اوزکه

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

اوزگه لارغه تا اینکه قورقسونلار حضرت پروردیگاردین
غفلتلاریدین عبرت پند دیگان خلق آرا سیدا انگشت
غالیق ترور ای مرد عارف نجیبنینگ اول دوریکیم
اهل اللّٰهغه فرمان بردار بولغایسین اولارغه دشمن
لیک قیلماغایسین تا آنکه فرعون بیعوندیک محروم
رحمت شفقت حضرت الهی بولماغایسین پیغمبر علیه السلام
نینگ سوزلاریکه مستمع بولغیل جان قولاقینینگ بیلان
ایشتکایسین تا خدا و رسول نینگ درگاه بارگاه لاریدا
مقبول بولغایسین .

شعر

این رسولا نصیحتی راست گوی ❀ مستمع خواهند اسرار فعل خوی
نخوتی دارند دعوی چون شهان ❀ چاکری خواهند از اهل جهان
تا د بها شان بنا که تا دری ❀ از رسالت شان جلوته برخوری
کی دسا

www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

کی رسانند آن امانت رابتو ۞ تا نباشی پوشتشان داکی دوتو

هر پریشان کی بمی آید پسند ۞ کامدو ایشان زایوانی بلند

موسی علیه السلام برله فرعون بی عون ایکالا کافرنینک ذکرینی

قصص الانبیاء دا ایرشتماک کراک عرض بولگفت انداردین

اولکه تقدیر حضرت الهی بنده نینک تدبیری بیلان اوزکه

بولمایدور وقتیکه حضرت حق سبحانه وتعالی نینک هر نه قضا

وقدریغه راضی بولغای حق تعالی براوق نی اتیب دور

هیچ مخلوقات نینک حدّی بولماس که یاندورغای دیکر کون قیلالغا

اما بنده قضای حضرت الهیغه رضا بولغای زمانیکه تیر

قضا اتیلدی انی یاد قیلیب یاندورامن دیکان کیشی ابله .

ترور نادان بی عقل خیرتیزه ترور هر بکر شه حلم قضاغه بوین

سونوب ۞ حق سبحانه وتعالی انینک نیکهبانی ترور چون

کافرلار یکه قیامت منکر بولدیلار حق تعالی اوزینینک قدرت

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

کامله سینی بیان قیلدی چنانچه اول قادری بیچون ترور
هر نه خواهلاسه قیلور هر نه خواهلاسه قیلدی آیتی که
ءَ انتم اشد خلقا ام السماء ای کافرلار سیزلار منکر
بولاسیزلار آفریده کا لیقم غه یراتماقغه سیزلار مشکل مو
سیزلار یا آسمان بناها رفع سمکها بنا قیلدی
اول الله تعالی آسمانی که کوتاردی اینک توروکینی
فسوّیها پس راست قیلدی آسمانی یاروق توب
روک سوز تورشوک سینی هیچ بر عیب قصور سیز یعنی اول
خدا ایکه قادر ترور هر نه خواهلاسه قیلغوسی کبی یعنی اول
وینه اوز قدرت کامله سینی بیان قیلدی واغطش
لیلها واخرج ضحیها چقاردی آفتاب نینک نورلارینی
روشن قیلدی جمله دی عالم نی و قرانکغولوق نینک ارقاسیدین
و پیدا قیلدی آسمانلارا جمع موجوداتنی بعضی کسی کوندوز
پیدا

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

پیدا تورور کیچه یوق بعضی کیچه بار تورور کوندوز یوق
گویا که بر کون بر تون اولورلار تیریلورلار وَالْأَرْضَ بَعْدَ
ذٰلِكَ دَحٰيهَا یعنی بسطح قیلدی بر یوزینی سونینک اوتیبدا
عبد الله عباس رضی الله عنه ایتورلار کیم اول یرنه یراتتی لار
لیکین مهین قیلدیلار آندین کین اسمانلارنی یراتتی عبد الله عمر
اول جمع یردین بر دوه راق کعبه یرینی افریده قیلدیلار کعبه
نینک آندرزه سیدا چار سو آتتی لار سونینک اوستونیدا بر قرار
قیلدیلار أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا • وچیقاردی یردین آنینک سوینی
وَمَرْعٰيهَا و اوتلاق یایلاق لارنی که هر نرسه که آدمی لار
حیوان لار ییلار همه یردین چیقاردیلار وَالْجِبَالَ أَرْسٰيهَا
وتاغ لارنی یراتتی لعل جواهر لارنی آنینک آراسیدا قویدی
هر کیز جنبش دە دە قیلماق اولارغه یوق تورور محکم استوار
تورور مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ بو همه اشیاء

www.uyghurkitap.com

مخلوقات و موجودات نی نیکه یراتتی همه سیزلارنینک منفعتینکیز اوچون
یراتتی و سیزلارنینک چهارپای مال لارینکیز اوچون یراتتی
سیز این همه نعمت غه شکر قیلمای عاصی لار بولا اولوغ دلیل
لارغه تمی تبلیغ التفات قیلماسیزلار امیدی ایشتینکیز
لار بو بلای عظیم نینک خبرینی فَاِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ
الْکُبْرٰی چون کلور سیزلارکه اول بلای عظیم کبیر جمع
عمل لارنی یاقیتوچی ترور یوق قیلغوچی ترور غلبه قیلغوچی
ترور بیباک سهمناک ترور اول اسرافیل صورینینک
اونی ترور اندین کین قیامت کلور اول کلالار همه
تیریلورلار یَوْمَ یَتَذَکَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰی یعنی
اول کون جمیع آدمی لار پند نصیحت الغایلار همه قیلغان یخشی
یمان ایشلارنی یاد قیلالای انچه که قیلغان ایشلارینی بیلکا
هیچ نمرسه فرامش بولوب قالمغای وَبُرِّزَتِ الْجَحِیْمُ
لِمَنْ

ئەۋلاد كۇتۇپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

لمن یری یعنی پیدا قیلور دوزخ لارنی وکورکوزر دوزخی
لارنی یعنی همه خلق کورارلار دوزخ لارنی دوزخقه سالور بهشتی
لارنی بهشت که الیبارور فاما من طغی اول کشیکه که
فرمان لیق نی چیددین اوتکاردی واثر الحیوة الدنیا ودنیانی
بیلدی تریک لیکنی اولماکدین بوراق بیلدی دنیانی آخرت
دین فان الجحیم هی المأوی پس تحقیق ایکنی
منزل ماءاوی دوزخ تور درجاوید بو آیت اولوغ وعید
تور وکریم اوله اهل دنیاکه حرام برنه نی قیلماس بولسه لار
واما من خاف مقام ربه یعنی اول کشیکه قورقارلار
پروردکارنینک حسابلاریدین تورلار یرلاریدین ونهی
النفس عن الهوی یعنی اول قورقوبنی نهی قیلدی ساق
لادی اوزینی نی گناه معصیت دین آنچه کم خواللاغان یمان
ایش لاردین مثالی شراب بنک بوزه زنا ضلالت کزاب

نجبت حرام ایش لار دین پرهیز قیلدی شریعت دین بروک
ایشنی قیلمادی فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِیَ الْمَأْوٰی یعنی بهشت
اول کشی نینک منزلی ماوٰسی تورور تورار یورلاری دور
هر کشی کە اوز نفسنی یغه بی فرمانلیق دین قیلماسه بهشت اونی
تورور بهراین چقماس لار خواجه ابو بکر وراقی ایتیب دور
لار کیم حضرت حق سبحانه و تعالی هیچ نمرسه نی هوا و هوسیدین
چرکین راق خلقنی یرآتماغان تورور نه اوچون کیم حق سبحانه
و تعالی دوشمن توتقان تورور نفس شیطان نی هوا و هوسنی
اهل طریقت نینک شریعت لاریدا ایر وقتیکه بالغ بولور
هوا هوس دین خلاص بولسه چگونه خلق اطفالند جز
مستی خدا ۞ نیست بالغ جز رهنده از هوا ۞ مفسرلار
انداغ ایتیب دورلار کیم بو آیت ایکی برتوقان نینک باره سیدا
کلکان تورور بری مصعب ابن عمیر بری عامیر ابن عمیر بولارنینک
بری

ئەۋلاد گۈزۈپسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

بری مؤمن وبری کافر ایردی عامر ابن عمر بدبخت جنک
بلرده اولدی اینک حقیدا بو آیت کلدی فَاَمَّا مَنْ
طَغٰى وَآثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى
معصب دیکان یکیت مسلمان ایردی اول جنک احدده شهید
بولدی اینک شانیدا بو آیت کلدیکه وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى بو اندان واقع ایردی که ابو
سفیان دیکان کافر معاویه نینک اتاسی ایردی لشکری عظیم
بیله کوه احدغه حاضر بولدی انحضرت صلی الله علیه وسلم هم جمع
لشکلاری برله روبرو بولدیلار بسیار قاتیق جنک بولدی
اول علم اسلام مصعب ابن عمر نینک قولیدا ایردی ابن قمیئه
دیب بر خوارج شقی بدبخت کافر بار ایردی عجب پهلوان
زبردست ایردی اول از پی رسول خداغه نیزه سانجیغای همان
مصعب علمدار یکیت نیزه که اوتکور باردی که رسول خداغه

زخم تیکماکای بولبد بخت کافر مصعب علمدارنی شهید قیلدی
رسول خدا سلامت قالدی ای دوست برادرلاریم چلی غو
بو سبر ناکیت اوز جانینی فدا قیلیب دور بیز نیک مینک
جانیمیز بولسه اینک یولیغه نثار بولسون وقتیکه مصعب
شهید بولدی علم یقیلدی یرکا توشماسدا ایکانا مقرب
فرشته لاردین بری علمنی توتتی اینک اوزنیدا علم دار لولد
ابن قمیئه نعره تارتیب فریاد قیلدیکه محمدنی اولتوردوم
دیب حضرت شاه مردان مرتضی علی کلیب انی قتل قیلدیلار لشکری
کفار امیر حمزه نی اولکون شهید قیلدی آنحضرت کوردیلارکیم
مصعب قانغه بولانیب یاتیب هر کیکان سرو پایدین
بیلدیلار آلتون اوتوک کییب ایردیلار آندین ع بیلدیلار
بتول آشادا بو آیت نازل بولدی وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ديب دورلار قال النبی
علیه السلام

ئۆلاد گۈزۈپىمىز
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

علیه السلام بِئْسَ العَبْدُ عَبْدٌ هَوٰی یُضِلُّهٗ یعنی بنده لارنینگ
یمانراقی دور دیدیلار   خواجه محمد علی ترمذی رحمة الله علیه
ایتیب دورلارکیم هوای مُضِلّ حضرت حق سبحانه و تعالی فی ترک
قیلماق تورور جمع طاعت عبادت لارده فقیر اوزوم هم برنچه
کون عبادتیه کامل لیق تاپتیم کونگلوم بنچه کون قرانگغو بولدی
لاجرم بو باعث دین اندک کونگلوم آچیلسون دیب روزه
توتتوم حضرت شیخ نینگ خدمت لاریغه باردیم حضرت شیخ منگا
طعام یماکنی فرمان قیلدی ایتی لارکیم نفس نینگ هوائی برله
روزه توتقاندین طعام یماک یخشیراق دور دیدی ینه ایتی که
بنده نینگ عمری دوباره بولغای ایردی بیر یده تجربه
اورگانگای ایردی ینه بیر یده عمل قیلغای ایردی اول
تجربه نی مونداین معلوم قیلدیکه نفل عبادت لارده هوا
بار ایرمیش دیب ایتور ایردیلار کیم عبادت نوافله هواو نصیب

www.uyghurkitap.com

دین خلاص بولغان کیشیلارغه یخشی ترور **مثنوی**

هیچ انگوری دیگر غوره نشد ⁂ هیچ میوه پخته باکوره نشد ⁂

ایتیم ای بزرگوار اول قسم یمادیم سندین خلاص بولغان

کیشینی تاپالماس قالدیم قیلمه بولور ایکان دیدیم جواب ایتی

لارکه اگر اندایغ میسّر بولماس هر غازدین کین بو استغفارنی

یکرمه مراتبه بخواند اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِیْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّوْمُ وَاَتُوْبُ اِلَیْهِ بو استغفار برله سینینک

کونکلونکگا اولتورگان زنگ پاک بولور یَسْئَلُوْنَكَ

عَنِ السَّاعَةِ اَیَّانَ مُرْسٰیهَا ای محمد کافرلار

سندین سورسه لار کیم قیامت قچان بولور فِیْمَ اَنْتَ

مِنْ ذِکْرٰیهَا پس سین قیامت نینک قچان بولورین

اِلٰی رَبِّكَ مُنْتَهٰیهَا ٥ یعنی سینینک خداینکغه ترور انینک

پایانی و انتهاسی قچان بولوری انی اوزی بیلور انی اوز

دین

ئەۋلاد كۈتۈپخانىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

دین اوزکا هیچ کمرسه بیلماس اِنَّمَا اَنْتَ مَنْ یَخْشٰیهَا
ای محمد سین خلقنی قیامت دین قورقوتقوچی سین
کیلین بیلماس سین که قچان آماسین قورقوتورسین خدانینک
بیلکوچی تورورسین خلققه پند نصیحت بریب غافل ایش
دین یاندوروب توبه قیلدورغوچی سین کَاَنَّهُمْ
یَوْمَ یَرَوْنَهَا کویا که اولار که کورارلار قیامت کونینی
لَمْ یَلْبَثُوا یعنی هیچ غمر که کورونماس کوزلاریکا
مینک یل لیق علم لاری اِلَّا عَشِیَّةً اَوْ ضُحٰیهَا مکر بر
اخشام چه یا برابر تنکیک دا کی چه ظاهر بولور جمع کورگان
اوزون عمرلاری نینک احوالی مونداغ تورور قیامت نینک
اوزونلوقینی کورگانده عذاب لارینی محنت مشقت
لارینی تارتقاندا بو عالم دا کورگان اوزون عمرلاری
فراموش بولور قیلغان عیش عشرت و راحت فراغت

فراغت لار اوتوتولور.

خدایا خداوند بیزنی غفلت اویقوسیدین

بیدار قیلغیل وختم کار عمرنی بخیر خوب قیلغیل

یا اله العالمین بفضلک

وکرمک

یا ارحم الراحمین

آمین

١٣٤٧ سنه ما ذوالحجه نینک ٢٩ یده

تمام

میلادی نینک ١٩٢٩ نجی یلی ۶ نجی آی نینک ۷ ایده

ئەۋلاد گۈزۈپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

87

Prov.15

www.uyghurkitap.com

فراغت ایلادوق تولور

خدایا خداوندا بیزنی غفلت اویقوسیدین

بیدار قیلغیل و ختم کار عمرنی بخیر عاقبت قیلغیل

یا اله العالمین بفضلک

وکرمک

یا ارحم الراحمین

آمین

سنة ۱۳۴۷ ماه ذوالحجه نینک ۲۹ یده

تمام

میلادینینک ۱۹۲۹ یلی [illegible]